

Taru Särkiniemi

YMPÄRISTÖSUUNNITELMA PORISPERE-FESTIVAALILLE

Matkailun koulutusohjelma

2015

YMPÄRISTÖSUUNNITELMA PORISPERE -FESTIVAALILLE

Särkiniemi, Taru
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma
Tammikuu 2015
Ohjaaja: Tuomi, Tero
Sivumäärä: 36
Liitteitä: 1

Asiasanat: ympäristösuunnitelma, kestävä kehitys, ekologisuus, festivaali

Tämän työn tarkoituksena oli tuottaa ympäristösuunnitelma Porispere – festivaalille. Toimivan ympäristösuunnitelman avulla festivaalin on tarkoitus saada A Greener Festival – palkinto, joka on tunnustus siitä, että festivaali toimii ympäristöystävällisesti. Tutkimustehtävänä tässä työssä on selvittää, mikä on ympäristösuunnitelma ja millainen on hyvä ympäristösuunnitelma. Ympäristösuunnitelman avulla Porisperen on tarkoitus selvittää toimintansa ympäristövaikutukset ja vähentää toiminnastaan koituvia negatiivisia vaikutuksia.

Teoriaosuudessa kerrottiin työn tilanneesta Porispere -festivaalista ja avattiin hieman sen tämän hetkistä tilannetta vihreiden toimintatapojen kannalta. Työssä käsiteltiin A Greener Festival – palkintoa ja sitä, miten festivaali hyötyy sen saamisesta. Opinnäytetyön teoriaosuudessa pohdittiin myös kestävästä kehityksestä ja sen vaikutusta eri organisaatioiden, erityisesti festivaalien, toimintaan. Kestävä kehitys on tällä hetkellä suuri osa eri organisaatioiden toimintamallia, joten oli tärkeää avata hieman kestävä kehityksen käsitettä ja sen vaikutuksia toimintaan. Kestävä kehityksen tärkeys on se syy miksi yritykset haluavat lisätä toimintansa ympäristöystävällisyyttä ja saavuttaa erilaisia tunnustuksia vihreästä toiminnastaan. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön kuuluu suuressa osin myös tehdyn työn kuvaus. Teoriaosuudessa kerrottiin tehdystä tuotoksesta, ja miten tuloksiin päädyttiin.

Ympäristösuunnitelmaa laadittaessa kartoitettiin tämän hetken tilanne. Kartoituksen jälkeen tiedettiin, mikä on alkutilanne, ja mitkä aihe-alueet vaativat eniten keskittymistä. Suunnitelma laadittiin eri osa-alueiden perusteella: markkinointi ja kommunikointi, energian käyttö, kuljetukset, veden käyttö, tuotteiden hankinta ja ostot, jätteet ja muut -osio. Jokaisessa osa-alueessa kerrottiin tämän hetken toimet sekä kehitysehdotuksia tulevaisuutta varten. Ympäristösuunnitelmaan kirjattiin päämäärät, tavoitteet ja eri osa-alueiden vastuuhenkilöt. Ympäristösuunnitelmaan kuuluu myös seuranta ja jatkuva päivitys. Luodun ympäristösuunnitelman avulla Porispere pyrkii voittamaan A Greener Festival – palkinnon kesän 2015 festivaaleista.

ENVIRONMENTAL PLAN FOR PORISPERE - FESTIVAL

Särkiniemi, Taru

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Tourism

January 2015

Supervisor: Tuomi, Tero

Number of pages: 36

Appendices: 1

Keywords: environmental plan, sustainable development, ecological, festival

The purpose of this thesis was to make an environmental plan for Porispere -festival. With the help of an effective environmental plan the festival could win A Greener Festival Award. Award is a recognition for being ecofriendly. Assignment is to find out what an environmental plan is and what a good environmental plan is. With the help of an environmental plan Porispere will find out the environmental impacts of their acts and decrease the negative ones.

Facts about Porispere -festival and a little bit of its green ways of acting were told in the theory part. The work also addressed A Greener Festival Award and what the festival gains for accomplishing it. In the theory part of thesis sustainable development and its impact in different organization, especially in festivals were considered. Sustainable development is a very big part of the organizations operating model so it was important to open the concept of sustainable development and its impacts on operating. The importance of sustainable development is the reason why organizations want to add eco-friendliness on their actions and accomplish different awards for being green. A big part of functional thesis is also the description of the work that has been done. The work that had been done and how the results were ended up with were discussed in the theory part.

In the making of environmental plan the current situation was mapped out. After the mapping the initial data was known and also the divisions that needed most focus. The plan was made with five different divisions: Marketing and communication, the use of energy, transport, the use of water, the acquiring and buying of the products, waste and others. In every division the acts of the current moment and ideas for improvement were told. Goals, targets and person in charge were addressed. Monitoring and ongoing updating are also part of environmental plan. With the help of the environmental plan that was made Porispere aims to win A Greener Festival Award from the festival of summer 2015.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT.....	6
2.1	Toiminnallinen opinnäytetyö.....	6
2.2	Tutkimustehtävä.....	8
2.3	Työn tarkoitus.....	9
2.4	Teoreettinen viitekehys.....	9
3	PORISPERE JA YMPÄRISTÖ.....	10
4	A GREENER FESTIVAL PALKINTO.....	12
4.1	A Greener Festival -yhdistyksen toiminta.....	12
4.2	A Greener Festival palkinto ja sen hyödyt.....	13
5	KESTÄVÄ KEHITYS TAPAHTUMATUOTANNOSSA.....	13
5.1	Kestävän kehityksen määritelmä.....	13
5.2	Kestävä kehitys ja asiakaskunta.....	14
5.3	Kestävä kehitys ja suur tapahtumien haasteet ja niihin vastaaminen.....	15
6	YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN.....	19
6.1	Ympäristösuunnitelman periaatteet.....	19
6.2	Millainen on hyvä ympäristösuunnitelma.....	20
6.3	Miten laadin ympäristösuunnitelman.....	21
7	YHTEENVETO.....	31
8	POHDINTA.....	32
	LÄHTEET.....	35
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yhä useammin festivaalien markkinointikykyyn vaikuttavat heidän vihreät arvonsa ja kestävän kehityksen mukainen toimintansa. Jokainen organisaatio pyrkii löytämään itselle sopivat keinot toimia vihreästi ja imagolleen sopivasti. Laadin opinnäytetyössäni ympäristösuunnitelman Porispere – festivaalille. Aihe valikoitui yhteistyössä festivaalin promoottorin Harri Vilkunan kanssa. Itseäni kiinnosti ympäristöön liittyvä aihe, ja festivaalilla olikin jo pidemmän aikaa ollut harkinnassa ympäristösuunnitelman laatiminen, joten tarpeemme kohtasivat hyvin.

Ympäristösuunnitelma on tehokas keino, jonka avulla festivaali voi kartoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia ja pyrkiä vähentämään aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia. Halusin työssäni tutkia tämän hetken keskeistä asiaa, ympäristöä ja sitä, kuinka festivaali voi toiminnallaan vaikuttaa ympäristön tilaan. Festivaalin kestävän kehityksen mukainen toiminta kiinnosti aiheensa myös siksi, että koen festivaalin pystyvän näyttämään toiminnallaan esimerkkiä asiakkailleen ja saamaan ihmisiä mukaan toimintaan. Festivaali organisaationa koostuu monista eri tahoista, joten työ vaatii erilaisia näkökulmia ja monipuolista asiaan perehtymistä. Pystyn myös tekemään festivaalille kehitysehdotuksia asiakkaan näkökulmasta ja kokemaan paikan päällä miten tämän hetkiset ratkaisut toimivat.

Työssäni selvitän mikä on ympäristösuunnitelma ja mitä ympäristösuunnitelma vaatii ollakseen toimiva. Kaikki vihreät toimet, kuten ympäristösuunnitelman laatiminen, saavat alkunsa kestävän kehityksen määritelmän perusteella. Tämän vuoksi kerron työssäni mitä kestäväällä kehityksellä tarkoitetaan, mitä ulottuvuuksia sillä on ja miten kestävä kehitys vaikuttaa suur tapahtumiin. Kerron myös miten kestävä kehitys vaikuttaa tämän päivän asiakaskuntaan ja mitä toimia festivaali voi tehdä vaikuttaakseen omaan vihreyteensä ja vastata asiakkaiden kysyntään. Työssäni kerron myös siitä, millainen festivaali Porispere on ja minkälainen suhde sillä on tällä hetkellä kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan.

Porispere tavoittelee ympäristösuunnitelman avulla A Greener Festival – palkintoa. Palkinto myönnetään festivaaleille tunnustukseksi kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta. Koska palkinto on festivaalin tavoitteena, halusin tutustua siihen mitä palkinnon saamiseksi vaaditaan ja esittelen palkinnon ja mitä se tarkoittaa sekä miksi siihen kannattaa pyrkiä. Tutustun myös muihin vastaaviin kannusteisiin ja apuvälineisiin, joilla festivaali voi tukea kestävän kehityksen mukaista toimintaansa. Keinoja on monia, ja jokaisella organisaatiolle sopii omannäköisensä toimintamalli. Ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa tapaa, vaan jokainen festivaali voi räätälöidä itselle sopivat keinot ja valita kuinka paljon he haluavat mihinkin osa-alueeseen panostaa. Tärkeää on pitää tapahtuman luonne samana ja lisätä tarkkuutta ympäristöasioihin.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulun toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistetään käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoin. Tutkimusviestinnällä tarkoitetaan kirjallista raportointia, artikkeleja ja selontekoa valitusta aiheesta. (Virtuaali Ammattikorkeakoulun www – sivut). Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, toiminnan järjestämistä ja järjeistämistä. Opinnäytetyön tulisi siis olla käytännönläheinen ja työelämälähtöinen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on suotavaa, että työlle löydetään tilaaja. Toimeksiantetun opinnäytetyön avulla voi luoda suhteita työelämään ja päästä kokeilemaan omia taitojaan ja innovatiivisuuttaan sekä oppia projektinhallintaa. (Vilka & Airaksinen 2003, 16.)

Toiminnallisen opinnäytetyön tuotos, esimerkiksi opas tai ohjeistus ei vielä riitä opinnäytetyöksi. Työ pitää siis sisällään käytännön toteutuksen ja raportin tehdystä työstä. Työssä nousee esille se, että työn tekijä on kykenevä yhdistämään ammatillisen teoreettisen tiedon ammatilliseen käytäntöön ja teorian avulla tehdään käytännön ratkaisuja. Teorian pohjalta valitaan, mihin alan näkemykseen ja tietoperustaan nojaten työn

sisällölliset valinnat tehdään. Usein toiminnallisessa opinnäytetyössä teoreettisen näkökulman osuudeksi riittää myös jokin alan käsite ja sen määrittely. Jossain tilanteissa paras tapa ei ole toteuttaa toiminnallista työtä koko teorian näkökulmasta. Tällöin viisainta on rajata teoria keskeisten käsitteiden käyttöön. Hyvin tehty teoriaosuus on apuväline opinnäytetyön toiminnallisen osuuden tekovaiheessa. (Vilka & Airaksinen 2003, 42.)

Toiminnallinen opinnäytetyö aloitetaan aiheanalyysillä, eli aiheen ideoinnilla. Työn tavoite on, että opiskelija pystyy näyttämään parhaimman osaamisalueensa omalla alallaan. Tämän jälkeen tärkeää on kartoittaa työn kohderyhmä ja työn tarpeellisuus, aiheeseen liittyvä lähdekirjallisuus ja muut mahdolliset lähteet sekä aiheeseen liittyvä ajankohtainen keskustelu. Toiminnallisesta työstä syntyy aina jokin konkreettinen tuote. Tämän vuoksi raportissa on aina käsiteltävä keinoja, joita on käytetty tuotoksen saavuttamiseksi. (Vilka & Airaksinen 2003, 24.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tuotteen toteutuskeinoihin kuuluu tutkimuksellinen selvitys. Toteutuskeinoilla tarkoitetaan niitä tapoja, joilla materiaali konkreettiseen tuotokseen on kerätty. Toiminnallisessa työssä ei aina välttämättä tarvitse käyttää tutkimuksellisia menetelmiä. Tiedon ja aineiston keräämisen tulee kuitenkin olla harkittu ja selkeä prosessi. Lopullinen toteutuskeino on kompromissi opiskelijan resurssien, toimeksiantajan toiveiden ja oppilaitoksen välillä. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tutkimuskeinoja käytetään väljemmässä merkityksessä kuin tutkimuksellisessa työssä. Lähteinä käytetyn tiedon laatu pyritään turvaamaan käyttämällä valmiita tutkimuskäytäntöjä. Lähdekritiikki on välttämätöntä. Opinnäytetyön tekijä tarvitsee taitoa valita käyttämänsä lähteet harkiten ja suhtautua niihin kriittisesti. Teoriakirjallisuus auttaa hahmottamaan, mitä asioita tutkimusongelmaan yleisesti katsotaan kuuluvan. Toiminnallisessa työssä lähtökohtana ei ole tutkimuksellisten toimintatapojen vertailukelpoisuus vaan se, miten vastaukset antavat suuntaa tulevan tuotoksen sisällölle. (Vilka & Airaksinen 2003, 56 -63.)

Toiminnallista opinnäytetyötä kirjoittaessa muunnetaan työprosessi vähitellen opinnäytetyöraportiksi. Työstä selviää, miten ja miksi työtä tehdessä on toimittu ja millainen työprosessi on ollut ja millaisiin tuloksiin on päädytty. Raportissa myös arvioidaan

omaa tuotetta ja tuotantoprosessia. Raportin perusteella lukija voi päätellä miten opinäytetyössä on onnistuttu. Työtä tehdessä on hyvä muistaa sen kaksijakoisuus, eli raportin osuus, jossa selostetaan prosessia ja oppimista, sekä tehdyn tuotoksen osuus, jonka tekstityyli on erilaista kuin tutkimusviestinnän keinoin kirjoitettu raportti. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 65.) Opinäytetyöraportti etenee siten, millainen työprosessi ja projekti ovat olleet. Työstä selviää, miten sen aihe on löydetty, millaiset ovat työssä ratkotut kysymykset ja miten niihin saadaan vastaus. Raportista selviää myös millaisilla valinnoilla tehty tuotos on saatu aikaan. Tekstin on oltava selkeää, perustelevaa ja täsmällistä, ja siitä on selvittävä ne asiat, jotka vaikuttavat toiminnallisen osuuden tuottamiseen. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 82.)

Toiminnallista opinäytetyötä arvioidessa kiinnitetään huomiota työn idean, aihepiirin kuvaukseen, asetettuihin tavoitteisiin, teoreettiseen viitekehykseen ja tietoperustaan. Tavoitteiden asettaminen ja niiden saavuttaminen on tärkeä osa toiminnallisen opinäytetyön arviointia. On myös hyvä pohtia, mitkä tavoitteet jäivät saavuttamatta ja miksi, sekä sitä, miten tavoitteet mahdollisesti muuttuivat opinäytetyöprosessin aikana. Opinäytetyön tarkoitus on osoittaa työn tekijän kyky yhdistää teoreettinen tieto käytännöllisen kanssa siten, että tuotoksesta on hyötyä alan ihmisille. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 154.)

2.2 Tutkimustehtävä

Opinäytetyöni on toiminnallinen ja sen tutkimustehtävänä on selvittää, mikä on ympäristösuunnitelma ja laatia ympäristösuunnitelma. Selvitän, mistä erottaa hyvän ympäristösuunnitelman ja millaisia piirteitä siinä on. Pohdin, miten ympäristösuunnitelma tukee tämän päivän liiketoimintaa erityisesti tapahtumien kannalta ja siinä väistämättä esille tulevia vihreitä arvoja ja toimia, jotka tukevat kestäväää kehitystä. Pohjustan ympäristösuunnitelmaa selvittämällä, mitä muita asioita tulee ottaa huomioon, ennen kuin ympäristösuunnitelmaa voidaan ruveta laatimaan. Pohdin esimerkiksi kestäväää kehitystä ja sen vaikutusta tämän päivän liiketoimintaan. Käyn myös läpi erilaisia ympäristöohjelmia, joita voi käyttää apuna ympäristösuunnitelmaa tehdessä ja toteuttaessa. Selvitettyäni, mikä on ympäristösuunnitelma ja miten sitä sovelletaan ta-

pahtumiin, teen ympäristösuunnitelman Porispere – festivaalille. Pysin löytämään parhaat keinot tuottaa ympäristösuunnitelma juuri Porisperelle ja tuoda esille ne tavat, jotka sopivat festivaalille ja vastaavat sen tämän hetkisiä tarpeita.

2.3 Työn tarkoitus

Työn tarkoituksena on luoda ympäristösuunnitelma, jonka avulla Porispere – festivaali voi hakea itselleen A Greener Festival – palkintoa. Tämän palkinnon avulla Porispere voi saada lisää kävijöitä, joille ympäristöarvot ovat tärkeitä. Festivaali voi mainostaa itseään vihreänä tapahtumana ja saada lisää näkyvyyttä, sillä vihreys on tärkeä asia tänä päivänä. Festivaali siis todella hyötyy palkinnosta, joten työlläni on oikea merkitys sen tilaajalle. Festivaali aikoo hyödyntää tuottamaani ympäristösuunnitelmaa sekä sisäisesti että markkinointitarkoituksessa.

Sen lisäksi, että festivaali saavuttaisi palkinnon, on hyöty selkeä myös festivaalin toimivuuden ja ympäristön kannalta. Kun ulkopuolinen tarkastelee festivaalin toimintaa, on hänen ehkä helpompi huomata mahdollisia puutteita tai kyseenalaistaa tiettyjä toimintatapoja. Onnistuneella ympäristösuunnitelmalla voidaan saavuttaa myös yhtenäisempi työyhteisö ja parempi ryhmähenki, sillä toimintakeinot ovat varmat ja kaikki tekevät töitä yhteisen hyvän tuloksen saavuttamiseksi. Luonnollisesti tekemästäni ympäristösuunnitelmasta on myös hyötyä tapahtuma-alueelle ja sen välittömälle läheisyydelle. Ympäristösuunnitelman avulla pyritään saamaan tapahtuman aiheuttamat negatiiviset ympäristövaikutukset mahdollisemman vähäisiksi. Ympäristösuunnitelmaan kirjataan festivaalin tämän hetken toimintatavat ja tämän jälkeen parannusehdotuksia tulevaisuutta varten. Suunnitelman mukaan eri aikaväleille asetetaan tavoitteita, joiden avulla vähitellen ympäristöriskit saadaan minimiin. Työni tavoite on onnistuneen ja festivaalia oikeasti hyödyttävän ympäristösuunnitelman laatiminen.

2.4 Teoreettinen viitekehys

Teoreettisella viitekehyksellä tarkoitetaan näkökulmaa, josta aihetta käsitellään. Aihepiiriä on rajattu, jotta saadaan tarkennettu ajatus siitä, mitä tutkimuksella halutaan selvittää. Teoreettinen viitekehys ohjaa tutkimusta ja sen avulla kirjoittaja yhdistää asiat

toisiinsa. Oma teoreettinen viitekehyseni on kestävän kehityksen ekologinen osuus. Käyn hieman läpi myös sosiaalista ja taloudellista puolta, mutta keskityn eniten ekologiseen osa-alueeseen. Teoria-osuudessa kerron Porisperestä ja sen ympäristöteoista tällä hetkellä, A Greener Festival – sertifikaatista, kestävästä kehityksestä ja sen suhteesta tapahtumatuotantoon, sekä ympäristösuunnitelman laatimisesta. Nämä aihe-alueet on valittu siksi, että mielestäni ne täytyy olla hallussa, jotta organisaatiolle voidaan tehdä mahdollisimman hyvä ja toimiva ympäristösuunnitelma. Kestävä kehitys ja sen tärkeys tämän hetkisellemme liiketoiminnalle ja erilaisten ympäristöpalkintojen tavoittelu on yksi syy sille, miksi organisaatiot haluavat lisätä ympäristötietouttaan ja luoda ympäristösuunnitelmia. Työ on rajattu niin, että pystyn käsittelemään aihetta riittävän perusteellisesti. Rajauksen avulla otan myös lukijan huomioon ja annan hänelle tarvittavat tiedot pohjustaakseni työn lopussa olevaa ympäristösuunnitelmaa, sekä ymmärtämään ympäristösuunnitelmaa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 81.)

3 PORISPERE JA YMPÄRISTÖ

Porispere on melko tuore porilainen festivaali, eli suuri massatapahtuma, joka on järjestetty ensimmäisen kerran vuonna 2011 Porin Kirjurinluodossa. Porispere järjestettiin jatkamaan aikaisemmin järjestettyä Sonisphere – festivaalia, jonka nimeä parodioiden tapahtuma nimettiin. Tapahtuma on saavuttanut jo muutamassa vuodessa melko vankan kävijäkunnan, joka koostuu useista tuhansista ihmisistä. Kävijämäärät ovat nousseet ensimmäiset kolme vuotta n. 30 % / vuosi. Porispere työllistää ympäri vuoden yhden henkilön sekä 3-4 osa-aikaista. Itse festivaalissa työskentelee kaikkiaan n. 120 henkilöä sekä kymmeniä vapaaehtoisia. (Harri Vilkun henkilökohtainen tiedonanto 9.10.2014) Porisperen festivaalialueena toimiva Kirjurinluoto on kehittynyt joka vuosi oheistoimintoineen. Porisperessä ovat esiintyneet monet kotimaisen ja ulkomaisen musiikin kärkinimet. (Festarit.org www-sivut.)

Porispere on profiloitunut reiluksi porilaiseksi ympäristöystävälliseksi festivaaliksi, joka ei turhia hienostele ja toivottaa tervetulleeksi kaikenlaiset kävijät. Ympäristösuunnitelman haasteena on tuoda festivaalille uusia ideoita, mutta säilyttää sen imago kuitenkin oman näköisensä. Festivaali järjestetään puistomaisella alueella, jossa

luontoa kunnioitetaan. Kotisivuillaankin Porispere tiedottaa kävijöitä ympäristöystävällisyydestään ja pyytää festivaalivieraita huomioimaan ympäristön ja minimoimaan siihen kohdistuvat haitalliset vaikutukset. Ympäristön kunnioittaminen on festivaalille ensisijaisen tärkeää ja he käyttävätkin pelkästään tuulivoimalla käytettyä sähköä ja vaativat yhteistyökumppaneitaan käyttämään biohajoavia tuotteita ja kierrättämään jätteensä oikein. Myös jätehuoltoa kehitetään koko ajan vihreämpään suuntaan. Festivaalialueen rekvisiittana käytetään paljon kierrätyskalusteita ja uusiokäytetään aikaisempien vuosien tarvikkeita. Kaikki varastoidaan ja käytetään hyödyksi taas seuraavan vuoden festivaaleilla. Ympäristöystävällisillä toimilla on tarkoitus jättää Kirjurinluoto siistimmäksi, kuin mitä se on ollut ennen festivaalien järjestämistä. (Porisperen www-sivut).

Porisperen festivaalialue Kirjurinluoto sijaitsee aivan Porin keskustan läheisyydessä, joten sinne on helppo saapua sekä julkisilla kulkuneuvoilla että joko jalan tai polkupyörällä. Festivaalialue on melko helppo tavoittaa joka suunnasta. Kaupungin puistoalueella ei kuitenkaan järjestetä leirintää festivaalien aikana, mikä osaltaan vähentää suuresti ympäristövahinkoja, joita festivaalit tuottavat.

Haastattelin Porisperen promoottoria Harri Vilkunaa ja kysyin kysymyksiä liittyen Porispereen ja sen suhteesta ympäristöön ja vihreisiin toimiin. Vilkunan mukaan vihreistä toimista helpoimpia ovat tuulisähkön valinta ja kierrättäminen ja haastavaksi hän nimesi oheistoimijoiden sitouttamisen. Oheistoimijoihin kuuluvat muun muassa ruokatoimijat. Ruokapuoli ja sen vihreämmäksi saaminen on heidän ensi kesän tärkeimmistä projekteista. Myös myynti- ja painotuotteisiin voitaisiin hänen mukaansa kiinnittää paremmin huomiota. Festivaalin järjestäjien ydinryhmä on hyvin sitoutunut vihreään toimintaan, mutta lyhyen ajan työskenteleviä festivaalityöntekijöitä tulisi sitouttaa paremmin. Vilkuna kertoo, että he valitsivat päämääräkseen A Greener Festival -palkinnon, sillä se on tunnettu alan piireissä, ja he törmäsivät siihen kun tutkivat heille sopivinta vaihtoehtoa. Haastattellessani Vilkunaa nostin esimerkiksi Ilosaarirockin, sillä tämä festivaali on todella hyvin ajan tasalla ympäristötoimissaan ja todella monet pienetkin yksityiskohdat ovat mietitty myös ympäristön kannalta. Ilosaarirock on myös jo ansainnut tämän palkinnon, jota Porispere myös havittelee itselleen, joten mielestäni se on hyvä vertailukohta kun tarkkaillaan kestävästä kehityksen tekoja. Vertailimme festivaaleja keskenään Ilosaarirockin kotisivuillaan tekemän listauksen perusteella

(Ilosaarirockin www-sivut). Katsomalla esimerkkiä festivaalista, joka on jo ansainnut A Greener Festival – palkinnon, on helppo nähdä, mitä asioita vaaditaan ja mitä asioita pitää vielä kehittää. Kävi ilmi, että monella saralla Porispere on jo vähintäänkin liikumassa oikeaan suuntaan ja kehitystä tapahtuu vuosi vuodelta. (Harri Vilkunän henkilökohtainen tiedonanto 9.10.2014)

4 A GREENER FESTIVAL PALKINTO

4.1 A Greener Festival -yhdistyksen toiminta

A Greener Festival on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tarkoituksena on tukea erilaisia taide- ja musiikkitapahtumia ottamaan käyttöönsä ympäristöystävälliset toimintatavat. Yhdistyksen tarkoituksena on jakaa tietoa siitä, kuinka järjestää ympäristöystävällisiä tapahtumia ja miten ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia voi pienentää. Yhdistys haluaa edistää eri toimijoiden yhteistyötä ja saada alan toimijat jakamaan parhaita ideoita vihreiltä festivaaleilta ympäri maailmaa. (A Greener Festival järjestön www-sivut.)

A Greener Festival – yhdistyksen kotisivujen tarkoituksena on, että kaikki tapahtumalan toimijat voivat saada sieltä ideoita, miten tehdä omasta tapahtumastaan vihreä ja käyttää toiminnassaan ympäristöystävällisiä tapoja. Yhdistys uskoo yhteistyöhön ja hyvien ideoiden vaihtamiseen. Se kannustaa löytämään omat keinot suojella ympäristöä tapahtumien järjestämisen negatiiviselta vaikutukselta. Yhdistys on erityisesti keskittynyt tuottamaan koulutusmateriaalia, tutkimustietoa ja informaatiota kaikkein uusimmista kestävästä kehityksen aiheista, ja sen kotisivuilta löytyykin laajasti tietoa näistä. (A Greener Festival järjestön www-sivut)

4.2 A Greener Festival palkinto ja sen hyödyt

A Greener Festival - palkinto on saanut alkunsa vuonna 2007 ja kasvanut joka vuosi sen jälkeen. Palkintoja jaetaan esimerkillisesti toimiville festivaaleille maailman laajuisesti. Palkintoa hakiessa A Greener Festival – yhdistys lähettää paikalle henkilön, joka arvioi keinot, jotka festivaali on ottanut käyttöön ollakseen mahdollisimman vihreä. Palkinnon hakeminen ei maksa muuta kuin arvioijalle korvattavat kulut hänen matkastaan, sekä tietysti liput tapahtumaan. Yhdistys tarjoaa myös analyysin ja raportin festivaaleista lisämaksusta. Analyysiin kuuluu tehtyjen toimenpiteiden arviointi sekä alueet, joissa voisi olla parannettavaa sekä kehotuksia, kuinka mahdolliset parannukset tehtäisiin. Tilaamalla täyden raportin tapahtumasta saa tapahtumajärjestäjä täyden tiedon siitä, kuinka hyvin omat toimenpiteet ovat vastanneet järjestön asettamia kriteerejä. (A Greener Festival järjestön [www-sivut](#)) Suomalaisista festivaaleista Ilo-saarirock on saanut palkinnon.

Voitettuaan palkinnon festivaali voi nyt hyvällä omalla tunnolla nimittää toimintaansa vihreäksi. Festivaali voi hyödyntää sertifikaattia mainonnassaan ja näin saada lisää asiakkaita, jotka ovat kiinnostuneet kestävän kehityksen mukaisesta toiminnasta ja haluavat tukea sitä. Voitettuaan palkinnon festivaalin vihreä ja ympäristöystävällinen toiminta on nyt todistettu ja se on julkista tietoa. Festivaali saa siten myös positiivista julkisuutta. Kaikki palkinnon saaneet festivaalit julkistetaan A Greener Festival – järjestön [www-sivuilla](#). Festivaali saa myös itse lisää tietoa ja arvioinnin omasta toiminnastaan. Tätä voidaan hyödyntää jatkossa, kun toimintatapoja kehitetään yhä vihreämpään suuntaan. (A Greener Festival järjestön [www-sivut](#))

5 KESTÄVÄ KEHITYS TAPAHTUMATUOTANNOSSA

5.1 Kestävän kehityksen määritelmä

Kestävän kehityksen käsite on otettu käyttöön 1980-luvun loppupuolella, jolloin sen aikainen ympäristön ja kehityksen maailmankomissio, eli niin sanottu Brundtlandin

komissio julkaisi raporttinsa ”Yhteinen tulevaisuutemme” Komission määritelmän mukaan kestävä kehitys tarkoittaa kehitystä, joka täyttää nykyisten sukupolvien tarpeet vaarantamatta kuitenkaan tulevien sukupolvien mahdollisuutta tyydyttää omat tarpeensa. Kestävä kehitys muodostuu kolmesta eri ulottuvuudesta, ekologisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta ulottuvuudesta. Ekologinen ulottuvuus tarkoittaa luonnon monimuotoisuuden turvaamista, siten että ekosysteemit ja lajit voivat kehittyä ja ylläpitää maapalloa mahdollisimman hyvänä elinympäristönä. Sosiaalinen kestävyys liittyy ihmisten hyvinvointiin ja yhteiskunnan oikeudenmukaisuuteen turvallisena ja hyvänä elinympäristönä. Taloudellinen kestävyys puolestaan liittyy taloudelliseen pääomaan, ja sillä tarkoitetaan pitkällä tähtäimellä kannattavaa toimintaa, joka ottaa huomioon sekä ekologisen että sosiaalisen ulottuvuuden. Vaikka ulottuvuudet voidaankin jakaa näihin kolmeen eri näkökulmaan, ovat ulottuvuudet toisiinsa kietoutuneita ja ne kaikki vaikuttavat toisiinsa. Kestävä kehitys voidaan nähdä myös paikallisena tai globaalina, eli maailmanlaajuisena. (Rohweder 2004, 15)

5.2 Kestävä kehitys ja asiakaskunta

Kestävä kehitys ja vihreät arvot ovat nousseet ajan myötä koko ajan suurempaan arvoon tapahtumatuotannossa, kuten eri organisaatioilla muutenkin. Vihreillä arvoilla halutaan erottautua muusta tapahtumien suuresta kirjosta ja ehkä houkutella juuri tiettyjä asiakkaita festivaaleille. Festivaaleille monet ihmiset tulevat tiettyjä artisteja kuuntelemaan, mutta monelle myös festivaalien vihreät arvot voivat olla suuri syy kannattaa festivaalia tai jättää se väliin. Voidaankin ajatella, että arvot ohjaavat ihmisen ostokäyttäytymistä merkittävästi. (Rohweder, 2004, 24)

Kestävän kehityksen ja yhteiskunnan arvomuutokset kulkevat käsi kädessä. Kuluttaminen kuuluu kiinteästi arvojen muutosprosessiin. Uudet arvot heijastavat ennen kaikkea taloudellista turvallisuutta. Ihmiset ostavat koko ajan enemmän sellaisten yritysten tuotteita, joiden arvot vastaavat heidän omia arvojaan. Ihmiset haluaisivat myös mieluummin työskennellä paikassa, jonka arvot vastaavat heidän omia arvojaan. Kehitys näyttää siis siltä, että ihmiset tekevät valintoja yhä enemmän muiden seikkojen perusteella kuin hintojen. Tutkimusten mukaan 70 % eurooppalaisista kuluttajista pitää os-

topäätöstä tehdessään tärkeänä yrityksen sitoutumista sosiaaliseen ja ekologiseen vastuuseen. Suomalaisista jopa 75 % on sitä mieltä, että yritykset eivät kiinnitä riittävästi huomioita vastuulliseen toimintaan ja reilu puolet sanoo olevansa valmiita maksamaan enemmän ekologisesti ja sosiaalisesti vastuullisesti tuotetusta tuotteesta. (Rohweder 2004, 21) Asettamalla vihreät arvot itselleen organisaatio voi siis lisätä kävijämäärää, taloudellista tuottavuuttaan, työntekijöiden sitoutumista ja tietysti säästää maapalloa rasiukselta.

Jos kehitystä asiakkaiden arvoissa tapahtuu koko ajan, tarkoittaa se yritykselle muuttuvaa kilpailutilannetta. Yrityksen tulee olla koko ajan valmis vastaamaan uusiin haasteisiin, joita muuttuva maailma itsessään sekä muuttuva arvomaailma heille asettavat. Yrityksen kilpailukykyyn vaikuttavat yritys itse, kilpailijat, kustannukset, laatu ja aika. (Linnanen, Boström, Miettinen 1994, 21.) Linnanen ja kumppanit jatkavat, ettei mikään yritys voi tehdä päätöksiään pelkästään ympäristön etuja ajatellen, vaan yrityksen toiminnan täytyy olla myös taloudellisesti kannattavaa. Tuotteen menestymisen ehto on sopiva hinta. Ympäristöön tehtyjen investointien vaikutuksia ei aina huomaa heti, toisinaan vasta vuosien kuluttua. Ympäristöön tehdyt investoinnit ovat kuitenkin pitkäaikaisia ja pitkävaikutteisia ja niiden hyödyt tulevat näkymään selkeästi pitkässä juoksussa.

5.3 Kestävä kehitys ja suur tapahtumien haasteet ja niihin vastaaminen

Suuret massatapahtumat ovat aina ympäristöä kuormittavia. Suuri luonnon ja sen varojen kulutus aiheuttaa niin kutsuttuja ympäristöongelmia ja – riskejä. Ympäristöongelmilla tarkoitetaan arvosidonnaisia kysymyksiä, ne ovat yhteiskunnallisia ja kulttuurisidonnaisia käsityksiä siitä, miten luontoa saa ja tulisi käyttää. Lähtökohtana ovat luonnon kantokyvyn ja uusiutumiskyvyn rajat sekä luonnonvarojen loppumisen aiheuttamat ongelmat. Ongelmien ja riskien laajuus vaihtelee. Vaikutukset voivat olla paikallisia, alueellisia ja globaaleja. (Rohweder, 2004, 48.)

Festivaaleilla ympäristöongelmia aiheuttavat esimerkiksi suuri määrä ihmisiä, ja heidän vaatimansa palvelut, sillä mitä enemmän ihmisiä, sitä suurempi tapahtuma-alue,

tarvittava energiamäärä, enemmän ruoka- ja juomapalveluita ja syntyvää jätettä. Ympäristöongelmien kasvun kanssa käsi kädessä tulevat myös muut ongelmakohdat, liittyen esimerkiksi festivaali-alueen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Tämä toimii myös päinvastoin: Ympäristöongelmiin puuttumalla voi vaikuttaa myös positiivisesti alueen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Jotain näitä ympäristöongelmia ja sen mukana tuomia muita ongelmia on helppo lievittää, esimerkiksi tuomalla tapahtuma-alueelle riittävästi jäteastioita tai kierrätyspisteitä. Näin ympäristöön ei joudu vieraita esineitä, ne eivät ole siellä vaaraksi luonnolle eivätkä ihmisille ja myös alueen viihtyvyys paranee huomattavasti. Kaikki ongelmat eivät tietenkään ole niin helposti korjattavissa, vaan ne saattavat vaatia enemmän panostusta ja kompromissien tekemistä. Suunnittelu onkin iso osa kestävien ratkaisujen löytämisestä. Ympäristövahinkoihin on parasta varautua ja ennaltaehkäistä. Etukäteen suunnittelu voi riskitilanteessa pelastaa luonnon lisäksi yrityksen imagon. Tulevaisuuden ongelmien ehkäisyä varten monet turvautuvat erilaisiin ympäristösuunnitelmiin, ohjelmiin, ja – järjestelmiin. (Pesonen, Hämäläinen & Teittinen 2005, 13.)

Ympäristöjärjestelmän, avulla organisaatiot ottavat ympäristöasiat kattavasti huomioon ja pyrkivät parantamaan jatkuvasti ympäristömyönteisen toiminnan tasoa omassa toiminnassaan. Ympäristöjärjestelmä koostuu eri vaiheista, joista ensimmäisessä selvitetään yrityksen tuotteisiin ja toimintaan liittyvät ympäristöasiat ja sen jälkeen mietitään, miten keskeisempiin ympäristöasioihin voitaisiin vaikuttaa ja kolmanneksi toteutetaan nämä toimenpiteet. Seuraavassa vaiheessa seurataan, muuttuko toiminta ympäristöystävällisemmäksi, niin kuin on haluttu. Tämän seurannan perusteella tehdään muutoksia, jotka katsotaan tarpeelliseksi ja pyritään siihen, että kehitystä tapahtuu jatkuvasti. (Lumijärvi & Kela 2000,7.) Pesonen, Hämäläinen ja Teittinen kertovat, että ympäristöjärjestelmällä on helppo hallita toimintansa ympäristövaikutuksia ja järjestelmä voidaan toteuttaa lähes kaikenlaisissa organisaatioissa. Tärkeää on myös kouluttaa työntekijät niin, että he voivat omassa työtehtävässään osaltaan vaikuttaa ympäristövaikutusten syntymiseen. (Pesonen, Hämäläinen & Teittinen 2005, 11.)

Ympäristöjärjestelmästä hyötyy monella tapaa. Selvimpiä hyötyjä ovat tietysti ympäristöä koskevat hyödyt, mutta hyötyä voi esimerkiksi myös taloudellisesti, sillä jokaista organisaation työvaihetta tarkkaillaan ja se pyritään saada mahdollisimman tehokkaaksi. Myös työyhteisön hyvinvointi voi parantua, jos kaikki otetaan mukaan

suunnittelemaan tehokkaita keinoja toimia mahdollisimman ympäristöystävällisesti. (Pesonen 2005, 13.) Kansainvälinen standardisoimisjärjestö ISO (International Organization for Standardization) kehittää kansainvälisiä standardeja useille eri aloille, joten joidenkin alojen on helppo seurata valmista ohjetta. (Pesonen 2005,17.) Tapahtumatuotantoa koskien ISO on julkaissut standardin 20121:2012: Kestävän kehityksen huomioon ottaminen tapahtumien järjestämisessä. Standardissa annetaan vaatimuksia kestävän kehityksen huomiointiin tapahtumien suunnittelussa ja järjestämisessä sekä ohjeita standardin käyttämiseen. Standardissa tärkeässä osassa on oman toiminnan tarkkailu ja arviointi, kuten kaikessa toiminnassa ja apuvälineillä, joilla pyritään saamaan toiminta mahdollisimman vihreäksi. (iso.org – www-sivut.)

Maksullisen standardin noudattaminen on siis yksi tapa vastata tapahtuman luomiin haasteisiin kestävän kehityksen näkökulmasta, on kuitenkin myös olemassa ilmaisia ohjenuoria noudatettavaksi, kuten A Greener Festival – nettisivujen tarjoama suuri valikoima keinoista olla vihreämpi. A Greener Festival – järjestö myös palkitsee vihreästi toimivia tapahtumia ja näin festivaali saa lisää ansioita toimiessaan vihreästi (A Greener Festival järjestön www-sivut).

Tapahtumatuottaja voi myös noudattaa Euroopan festivaalien kattojärjestö Youropen, The European Festival Associationin internetsivuillaan tarjoamia ohjeita toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Yourope on nimennyt kuusi tärkeää päämäärää, joista yksi on ympäristön suojeleminen. Muita päämääriä ovat mm. terveys ja turvallisuus (Health & Safety), kommunikaatio jäsenten välillä ja Youropen rakentaminen tunnistettavaksi yhtiöksi. Järjestön kotisivuilta löytyy noudatettavat ohjenuorat, mutta jäseneksi pääsee vain maksamalla tietyn summan ja noudattamalla järjestön toimintatapoja. Vain jäsenillä on oikeus vaihtaa tietoja ja vinkkejä Youropen internetsivuilla. Suomalaisista festivaaleista jäseniä ovat Ilosaarirock, Provinssirock, Ruisrock ja tuoreimpana Tuska Open Air Metal Festival. Tukeakseen ympäristönsuojelua Yourope on lanseerannut Green'n'Clean -ympäristöohjelman, jonka internettyökalun avulla voi helposti tehdä personoitua ympäristötyötä. Ohjelmaan kuuluu myös Green'n'Clean award -palkinto, jonka saa tunnustukseksi onnistuneesta ympäristötyöstä. Onnistunut ympäristötyö tarkoittaa, että jäsenfestivaali on saavuttanut tietyt

kriteerit ympäristöystävällisellä mittapuulla. Suomalaisista Festivaaleista Ilosaarirockille, Provinssirockille ja Ruisrockille on myönnetty tämä palkinto. (Youropen Green'n'Clean www-sivut)

Organisaatioiden tukena ja rajoittajina ympäristöasioissa toimivat myös eri lait ja säädökset. Perustuslain mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, kulttuuri-perinnöstä ja ympäristöstä kuuluu kaikille (731/1999, 20§). Ympäristönsuojelulain tavoitteina ovat ehkäistä ympäristön pilaamista ja siitä aiheutuvia vahinkoja, turvata monimuotoinen ja kestävä ympäristö, ehkäistä jätteiden syntyä ja niiden haitallisia vaikutuksia, tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutuksien arviointia ja huomiointia, lisätä kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon, edistää kestävä kehitystä ja torjua ilmastonmuutosta. Ympäristönsuojelulakia sovelletaan muun muassa toimintaan, josta voi aiheutua vahinkoa ympäristölle, eli esimerkiksi juuri festivaaleihin. Lain mukaan toiminnan harjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, eli tietoinen ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten ehkäisemismahdollisuuksista. Lain puitteissa tulee huomioida tapahtuman sijoituspaikka ja ehkäistä vaikutukset ympäröivään maaperään ja vesistöön, tämä on tärkeää erityisesti kirjurinluodon alueella, sillä alueen välittömässä läheisyydessä virtaa Kokemäenjoki. (Ympäristönsuojelulaki 86/2000)

”Ympäristöasioiden hallinta on kilpailutekijä, jonka myötä yritys kuolee tai kukoistaa” (Pohjola, 2003). Kestävän kehityksen mukaisen ja vastuullisen liiketoiminnan edellytyksenä on, että yrityksen strategisessa johtamisessa ja päätöksenteossa otetaan ympäristöasiat huomioon. Ympäristöasioiden hallitseminen, hoitaminen ja kehittäminen edellyttävät ympäristöjohtamista. Ympäristöjohtamisella tarkoitetaan johtamistapaa, jossa liitetään ympäristöasiat osaksi yrityksen johtamisjärjestelmää ja päätöksentekoa. Tällä tavalla varmistetaan organisaation ympäristöasioiden tason jatkuva parantaminen. Ympäristöasioiden huomiointi alkaa liiketoiminnassa lainsäädännön, yrityksen toimintaprosessien ja sidosryhmien vaatimusten analysoinnilla. Sidosryhmien ja lainsäädännön vaatimusten perusteella organisaatio pystyy tunnistamaan ne toimintojen osat, jotka heikentävät ympäristötehokkuutta. Organisaation toiminnan eri vaiheiden analysoinnilla pyritään myös löytämään muita tekijöitä, jotka vaikuttavat ympäristöasioihin välillisesti tai välittömästi. Jos kestävä kehityksen näkökulma on huomioitu yrityksen toiminnassa ja toiminnan linjauksissa on ympäristövastuun toteuttaminen

vankalla pohjalla. Organisaation johdon lisäksi koko henkilökunnan tulee olla sitoutunut ympäristöasioihin. (Pohjola 2003,53)

6 YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN LAATIMINEN

6.1 Ympäristösuunnitelman periaatteet

Ympäristösuunnitelma on lyhyelle ajanjaksolle laadittu, yksityiskohtainen suunnitelma yrityksen ympäristöön liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Ympäristösuunnitelma vastaa tavoitekohtaista toteutussuunnitelmaa ja siitä voidaan käyttää myös nimitystä ympäristöohjelma. Ympäristösuunnitelman avulla organisaatio kartoittaa omat toimintatapansa, niiden vaikutuksen ympäristöön ja miten negatiivisiin vaikutuksiin voidaan puuttua ja laaditaan parannusehdotukset ja uudet tavat toimia. Hyvässä ympäristösuunnitelmassa käydään läpi tavoitteet, mittarit, vastuuhenkilöt ja keinot, joita käytetään. Tärkeää on olla realistinen ja ottaa kaikki tekijät huomioon. Keskeisintä ovat organisaatio ja sen huomiointi, suunnitelmallisuus ja tietysti ympäristö ja siihen vaikuttaminen. Ympäristösuunnitelma on oivallinen työkalu tavoitteiden laadintaan ja niiden asettamiseen. Päämäärään päästäkseen, täytyy jokaiselle toimenpiteelle olla osoitettu vastuuhenkilö ja aikataulu. Ympäristösuunnitelman tulee kehittyä koko ajan, jotta se olisi ajanmukainen. Toiminnan tason jatkuva parantaminen on erityisen tärkeää. Tapahtumatuotannossa jokaisen tapahtuman jälkeen on hyvä taas katsoa, kuinka ympäristösuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet ja miten tulosta voidaan taas parantaa. Onnistuneen ympäristösuunnitelman etuja ovat muun muassa ympäristönsuojelun tason nousu, taloudellinen hyöty organisaatiolle, kilpailukyvyn parantuminen, imagollinen vaikutus ja parempi työilmapiiri. (Travelcon [www-sivut](#) 2014)

Pohjola määrittää ympäristösuunnitelman sisältävän organisaation ympäristösuorituskyvyn tekijöiden yksityiskohtaisen määrittelyn sekä jatkuvan parantamisen periaatteen mukaiset tavoitteet ympäristövastuun toteuttamiseksi. Ympäristösuorituskyvyllä tarkoitetaan organisaation kykyä kokonaisvaltaisesti hallita toimintaansa liittyviä ympäristöasioita. (Pohjola 2003, 53.)

Ympäristösuunnitelmaan vaikuttavia tekijöitä ovat niin kutsutut luonnon voimat, eli juurikin ilmastonmuutos ja esimerkiksi taloudellinen tilanne ja sen muutokset. Vaikuttavia tekijöitä ovat myös ihmiset, jotka vaikuttavat organisaatioon, eli organisaatioon kuuluvat johtoportaasta alaspäin, sekä myös kilpailijat, asiakkaat, tavarantoimittajat. Nämä kaikki tekijät asettavat paineita ympäristösuunnitelman kannalta ja kaikki ne vaikuttavat ympäristösuunnitelmaan ja sen laatimiseen. Hyvässä ympäristösuunnitelmassa otetaan huomioon kaikki nämä vaikuttimet. (Esty & Winston 2006, 286.)

Esty ja kumppanit neuvovat ympäristösuunnitelmaa rakentaessa tekemään pitkän tähtäimen suunnitelmia. Ympäristöön tehtyjen sijoituksen vaikutukset eivät välttämättä näy heti, mutta pidemmällä aikavälillä sijoituksista jää aina voiton puolelle. He mainitsevat myös erityisen tärkeäksi, että organisaation johtajataso on sitoutunut ympäristönsuojeluun, näin kaikki päätökset tehdään myös vihreä näkökulma huomioon ottaen. Tärkeää on myös olla periksi antamaton ja sitouttaa kaikki organisaation tasot kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan. (Esty & Winston 2006, 293.)

6.2 Millainen on hyvä ympäristösuunnitelma

Hyvä ympäristösuunnitelma ottaa huomioon organisaation tarpeet ja eri osa-alueet. Hyvässä ympäristösuunnitelmassa tiedetään tarkkaan eri osa-alueiden mitat ja tiedot, sillä kun faktat ovat hallussa, voidaan asioita ruveta kehittämään. Tärkeitä ovat tieto ja ymmärrys. Travelcon Oy:n määritelmän mukaan ympäristösuunnitelmassa otetaan organisaation toimet ja tarpeet kattavasti huomioon ja pyritään jatkuvaan parannukseen. Onnistuneessa ympäristösuunnitelmassa jokaiselle toimenpiteelle on nimetty vastuuhenkilö ja aikataulu. Myös mittarit ja käytettävät keinot päästä tavoitteisiin on käyty perinpohjaisesti läpi. Hyvä ympäristösuunnitelma huomioi myös muut hyödyt, joita ympäristösuunnitelma voi organisaatiolle tuoda ja huomioi kaiken potentiaalinsa. Travelcon Oy on yritys, joka tarjoaa kestävän kehityksen ratkaisuja palveluilla. Yritys tarjoaa asiantuntijapalveluja esimerkiksi hotelleille, matkanvälittäjille ja matkatoimistoille ja myös ympäristöjärjestelmien suunnittelua ja yksilöintiä organisaatioille. Travelcon auttaa ympäristöasioiden huomioinnin asiakkaan kaikessa toiminnassa. (Travelcon Oy:n www-sivut)

Hyvä ympäristösuunnitelma on linjassa organisaation ympäristöpolitiikan kanssa. Ympäristöpolitiikalla tarkoitetaan organisaation ympäristönäkökohtiin liittyviä arvoja, periaatteita, päämääriä, toimintatapoja ja tavoitteita. Ympäristöpolitiikka sisältää päämäärät, jotka ovat pitkälle aikavälille asetettuja toive- ja tavoitetiloja. Ympäristöpolitiikka on siis laajempi ja väljempi kuin ympäristösuunnitelma, mutta antaa kuitenkin selkeästi suuntaa yrityksen toiminnalle. Ympäristöpolitiikka voi sisältää esimerkiksi henkilöstön ja johdon sitoumuksen ympäristöystävälliseen toimintaan ja ympäristölainsäädännön noudattamiseen. Ympäristöpolitiikkaan kuuluu myös asioiden tiedottaminen, ympäristöasioiden koulutus ja ympäristöasioiden yleinen huomiointi. (Travelcon Oy:n www-sivut)

6.3 Miten laadin ympäristösuunnitelman

Ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa tehdä ympäristösuunnitelmaa. Tapoja on monia, ja se mikä toimii parhaiten, riippuu aina organisaatiosta, joka suunnitelman tarvitsee ja minkälaiset toiveet organisaatiolla on. Työtäni aloittaessa koin, että on tärkeää tutustua Porispereen ja sen toimintaan. Sain tietoa Porispereen promoottorilta Harri Vilkunalta sähköpostitse. Näin selvisi, mitä he ympäristösuunnitelmalla haluavat ja mitä toiveita heillä on sen toteutuksen suhteen. Tietoa festivaalin tämän hetkisestä ympäristöteoista löytyi runsaasti myös festivaalin www-sivuilta. Internetsivuilla löytyy sen lisäksi ohjeistusta yleisölle, miten saapua alueelle ja kuinka tavoite alueelle saavuttua on pitää huolta ympäristöstä. Tämän lisäksi vierailin festivaaleilla kesällä 2014. Paikanpäällä tein muistiinpanoja ja kiinnitin huomioita esimerkiksi kierrätysmahdollisuuksiin, vesipisteisiin, ympäristöystävällisiin ratkaisuihin esimerkiksi ruoka- ja juomapalveluissa ja valojen käyttöön. Otin myös paljon valokuvia alueelta ja sen läheisyydestä, jotta voisin jälkikäteen tarkastella niitä. Vierailun avulla selvisi monta hyödyllistä asiaa, kuten esimerkiksi miten alueen jätteiden lajittelu on toteutettu ja miten kierrättäminen konkreettisesti onnistuu. Lisäksi selvisi myös alueen valaistus sekä ruoka- ja juomapalvelujen ekologisuus. Näin sain selville, miten Porispere toimii tällä hetkellä, joten lähtötilanne ympäristösuunnitelmaa varten oli selvillä. Tärkeä osa ympäristösuunnitelmaa on ottaa selville, missä tilanteessa tällä hetkellä ollaan, jotta tiedetään mitkä osa-alueet vaativat eniten keskittymistä ja mitkä osa-alueet ovat jo melko hyvin hallittuja. Kuten Travelcon Oy määrittelee seuraavasti: ”Ympäristösuunnitelman tarkoitus

on jatkuvasti parantaa ympäristönsuojelun tasoa” (Travelcon Oy:n www-sivut) eikä tässä onnistuta, jollei tiedetä, mistä lähdetään liikkeelle.

Aloittaessani ympäristösuunnitelman kirjallisen laatimisen hain ensimmäiseksi lähteaineistoa ympäristösuunnitelman tekemiseen. Tiedon löytäminen oli hieman vaikeaa, sillä ei ole olemassa yhtä ja ainoaa tapaa tehdä ympäristösuunnitelma ja ympäristösuunnitelmissa voi olla suuriakin eroja riippuen, minkä alan toimintaan se on tarkoitettu. Yhteistä kuitenkin kaikissa ympäristösuunnitelmissa on se, että ne pyrkivät minimoimaan ympäristöön kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia. On kuitenkin organisatiokohtaista, missä järjestyksessä ongelmiin halutaan puuttua ja mikä on niiden tärkeysjärjestys. Travelcon Oy:n ympäristösuunnitelman määritelmän perusteella ympäristösuunnitelmalla tarkoitetaan lyhyelle ajanjaksolle laadittua, yksityiskohtaista suunnitelmaa yrityksen ympäristöön liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä oli paras ja yksinkertaisin määritelmä, jonka löysin, joten päätin käyttää sitä ohjenuoranani ympäristösuunnitelman tekoon. Ennen ympäristösuunnitelman aloittamista tein suunnitelman, mitkä ovat nämä tavoitteet, joihin tekemäni ympäristösuunnitelma tähtää ja mitä organisaatio haluaa tällä suunnitelmalla saavuttaa. Porispere – festivaalin yksi selkeä tavoite oli saavuttaa A Greener Festival – palkinto ympäristösuunnitelman avulla. Muita tavoitteita olivat ympäristöön aiheutuvien vaikutusten minimointi, eli jättää tapahtuma-alue Kirjurinluoto siistimmäksi, kuin se oli ennen tapahtumaa ollut. Tavoitteena oli myös vihreiden toimintatapojen sitouttaminen kaikille festivaaleilla työskenteleville ja löytää uusia innovatiivisia keinoja ympäristön huomiointiin.

Paras opas, jonka löysin ympäristösuunnitelman tekoon oli Meegan Jonesin Sustainable Event Management, A Practical Guide. Kirja tarjoaa paljon tietoa eri tapahtumajärjestäjälle tapahtumien ympäristövaikutuksista ja tarjoaa monia eri keinoja ongelmien ratkaisuun. Kirja käy läpi festivaalien tärkeimmät osa-alueet: Markkinointi ja kommunikointi, energiankäyttö ja päästöt, kuljetus, vesi, ostot ja hankinnat, sekä jätteet. Jokainen näistä osa-alueista on käsitelty perinpohjaisesti ja tarjosi tarkistuslistan, jota voisi hyödyntää omien festivaalien järjestämisessä. Näiden listojen avulla kävin läpi Porisperessä toteutuvat asiat, ja mietin mitä asioita festivaali voisi kehittää ja mahdollisia uusia toimintatapoja, jotka festivaali voisi omaksua. Vertasin kirjan tarjoamia toimintatapoja Porisperen itselleen asettamiin tavoitteisiin. Hyvien ohjeiden lisäksi kirja tarjoaa myös esimerkin ympäristösuunnitelmasta festivaaleille. Tiedon siitä, mitä

Porispere ympäristösuunnitelmalla tavoittelee ja mitkä kohdat se kokee ongelmalliseksi, sain henkilökohtaisena tiedonantona Porisperen promoottorilta Harri Vilkunalta. Paljon tietoa selvisi myös Porisperen omilta internet-sivuilta ja vieraillessani festivaaleilla kesällä 2014. Esimerkkiä ympäristösuunnitelmaa tehdessä otin myös Provinssirockilta ja Ilosaarirockilta, sillä nämä molemmat festivaalit olivat voittaneet A Greener Festival – palkinnon ja toimivat todella vihreästi. Heidän internetsivuiltaan löysin paljon ideoita, joita muutkin suomalaiset festivaalit voisivat hyödyntää. Osa näistä ideoista oli samoja kuin A Greener Festival – järjestö tarjoaa internetsivuillaan.

Yksi tärkeimmistä Porisperen itselleen asettamista tavoitteista oli A Greener Festival – palkinnon voittaminen, joten koin tärkeänä tutustua A Greener Festival – järjestön toimintaan ja heidän tarjoamiinsa ympäristöneuvoihin. Järjestön internetsivuilta löytyi myös moniin eri osa-alueisiin jaettuja ohjeita hyvästä ympäristökäyttäytymisestä. Osa-alueisiin kuuluvat kuljetus, ruoka ja juoma, melu, jätteet, energia ja maaperälle aiheutuvat vahingot. Nämä ovat suurilta osilta samoja teemoja, jotka Sustainable Event Management – kirja nostaa esille. Näiden esimerkkien avulla valitsin ympäristösuunnitelmani teemoiksi seuraavat: markkinointi ja kommunikointi, energian käyttö, kuljetukset, veden käyttö, tuotteiden hankinta ja ostot, jätteet, sekä muut osion, eli valo- ja melusaaste, sekä sosiaaliset tekijät. Näillä teemoilla pääsisin tarkastelemaan osa-alueita, jotka vaikuttavat A Greener Festival – palkinnon saamiseen ja ovat muutekin todella tärkeitä ja suurimpia festivaalien ympäristötekijöitä.

Päätettyäni nämä osa-alueet, joiden mukaan teen ympäristösuunnitelman jaoin jo Porisperestä saamani tiedot näiden otsikoiden alle. Jokaisessa kohdassa kirjoitin tällä hetkellä hallussani olevat tiedot ylös ja sen jälkeen mietin kehitysehdotuksia ja tulevaisuudensuunnitelmia, joiden avulla festivaali voi saada toimintansa vielä ympäristöystävällisemmäksi. Ideoita hain eri lähdeteoksista, internetistä, festivaalien sivuilta, ympäristöohjelmien sivuilta ja A Greener Festival – järjestön internetsivuilta.

Markkinointi ja kommunikointi osa-alueen laatiminen oli melko helppoa, sillä Porisperen tarjoama tieto löytyi helposti internetsivuilta. Markkinointi ja kommunikointi – osiossa halusin kiinnittää huomiota siihen, miten Porispere viestittää olevansa vihreä festivaali ja miten tätä osa-aluetta voitaisiin parantaa. Nostin esille myös Porisperen paikallisuuden ja paikalliset yhteistyökumppanit, sillä paikallisuuden kannattaminen

on ensiarvoisen tärkeää. Festivaalin yhteistyökumppani Porin Energia tuottaa festivaalille 100 % tuulisähköä. Halusin kiinnittää markkinointiosuuteen paljon huomiota, sillä kuten aiemmin jo työssäni mainitsin, Rohwederin kirjoittaneen kirjassaan Yritysvastuu – kestävä kehitys organisaatiossa, että jopa 75 % suomalaisista on sitä mieltä, että yritykset eivät kiinnitä riittävästi huomioita vastuulliseen toimintaan ja reilu puolet sanoo olevansa valmiita maksamaan enemmän ekologisesti ja sosiaalisesti vastuullisesti tuotetusta tuotteesta. (Rohweder 2004, 21) Tämä tarkoittaa sitä, että jos Festivaali markkinoi ja kommunikoi festivaalivieraiden kanssa festivaalin kestävä kehityksen mukaisesta toiminnasta, on mahdollista sekä saada enemmän kävijöitä festivaalille että saada festivaaleilla vierailevat mukaan vihreään toimintaan. Halusin tässä ympäristösuunnitelman osassa kiinnittää huomiota siihen, että mitä enemmän yleisön kanssa kommunikoidaan sitä parempaa yhteistyötä ja vihreää käyttäytymistä saadaan aikaan.

Energian käyttö – osiota tehdessäni huomasin, että Porispere on hoitanut asian jo melko esimerkillisesti. Festivaali käyttää 100 % tuulisähköä ja lavan valaistusta ja alueella olevia valonauhoja lukuun ottamatta aluetta ei ole juuri valaistu. Porispere oli mitannut käyttämänsä sähkön, mikä on tärkeää silloin, kun sähkön kulutusta halutaan tarkkailla ja pitää se maltillisissa rajoissa. Ympäristösuunnitelman avulla pyritään tuottamaan niin vähän raskautta ympäristölle kuin mahdollista, joten määrien mittaaminen on tärkeää. Osiossa käsitelin muutamia kysymyksiä, esimerkiksi siitä millaisia valoja lavalla ja valonauhoissa käytetään ja milloin valot laitetaan päälle ja niin edelleen (Meegan 2010, 79).

Seuraava ympäristösuunnitelmani osio on kuljetukset. Kuljetus – osiossa otin huomioon niin yleisön kulkemisen kuin myös tavaroiden kuljetuksen festivaalialueelle ja takaisin. Selkeä etu festivaalilla on sen sijainti Porin keskustan läheisyydessä. Kulkeminen alueelle on helppoa julkisilla kulkuvälineillä sekä jalan ja polkupyörillä. Myös omalla autolla kulkeminen on mahdollista. Ympäristösuunnitelmassani halusin kuitenkin vähentää omalla autolla saapumisen mainostusta ja asettaa tilalle kimpakyydit, joilla voidaan vähentää yksityisautoilusta aiheutuvia päästöjä. Tässäkin osiossa yleisön tiedottamisen tärkeys korostuu. Mitä helpompi on vaihtaa omalla autolla kulkeminen julkisten kulkuvälineiden käyttöön, sitä useampi sen tekee. Festivaalin kannattaa

siis tarjota mahdollisimman monipuolisesti tietoa julkisen liikenteen aikatauluista festivaalipäivinä. (Meegan 2010, 79.) Tiedottamisen lisäksi paikallisten palvelujen käyttö on tärkeää. Otin selvää, miten paljon ja kenen toimesta rahtia Kirjurinluodon festivaali-alueelle tuodaan ja kuinka paljon festivaali uusiokäyttää aiempien vuosien materiaalia. Kuljetus-osiossa hankaluudeksi nousi saamani tiedon vähäisyys, liittyen todellisten kuormien määrään ja matkoihin. Saadakseni ympäristösuunnitelmasta mahdollisimman tarkan ja päämääräisen tarvitsisin kaiken mahdollisen tiedon, jotta mahdollisia muutoksia voitaisiin suunnitella ja aikatauluttaa.

Festivaalilla veden käyttö on melko vähäistä, sillä siellä ei ole leiriytymismahdollisuutta. Tämä vähentää veden kulutusta jo paljon. Festivaali-alueella on bajamajoja ja ainoa vesipiste on vesipullojen täyttöpiste. Tässä festivaali siis hoitaa pullojen uusiokäytön ja veden maltillisen käytön samanaikaisesti. Festivaalin vedenkäyttö selvisi parhaiten alueella vierailemalla ja itse näkemällä, miten siellä toimittiin. Näin käytännössä, mitä toimia oli tehty, jotta veden kulutus pysyisi minimissä. Ainoa tieto, joka jäi uupumaan, oli veden kulutuksen lopullinen määrä. Eli taas, vaikka pystynkin ympäristösuunnitelmassani kertomaan tehdyistä toimista, jäi lopullinen tarkka mitta saamatta. Näin en taaskaan voinut ympäristösuunnitelman määritelmän mukaisesti kertoa tarkkaa mittaa ja asettaa aikataulua muutoksia varten.

Festivaalin tuotteiden hankinnoista ja ostoista sain lisää tietoa henkilökohtaisella tiedonannolla Harri Vilkunalta. Tässä osiossa halusin painottaa sitä, kuinka paljon festivaali hyödyntää vanhaa materiaalia ja minkä verran se ostaa uutta. Tähän kohtaan kuuluu rekvisiitan lisäksi myytävät tuotteet ja ruoka – ja juomapalvelut. Tässä osiossa on paljon kyse myös yhteistyökumppaneista ja heidän toiminnastaan, eli vaikuttavia osapuolia on paljon. Esty ja Winston nimeävät organisaatioon vaikuttaviksi tekijöiksi myös ihmiset, jotka vaikuttavat organisaatioon, eli organisaatioon kuuluvat johtoportaasta alaspäin, sekä myös kilpailijat, asiakkaat, tavarantoimittajat (Esty & Winston 2006, 286.). Tämän vuoksi asioita piti selvittää monelta eri kannalta. Käytettävien materiaalien mittaaminen on melko helppoa, festivaalin uuden hankinta on minimissä ja suurin osa tavaroista hyödynnetään seuraavina vuosina. Porispere käytti alun alkaenkin todella paljon käytettyä tavaraa, joten tähän kohtaan oli vaikea keksiä rekvisiitan hankinnan osalta kehitysehdotuksia, jotka olisivat helposti toteutettavissa. Hyödynsin

ympäristösuunnitelmassa kuitenkin Sustainable Event Management kirjan kysymysketjua, joka helpottaa päättämään, onko tuotteen hankinta välttämätöntä ja ottaa huomioon tuotteen elinkaaren. (Meegan 2010, 225). Näin ympäristösuunnitelmaan saadaan lisää keinoja vähentää negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Vilkunan haastattelusta kävi ilmi, että ruoka on yksi vaikein osa-alue ekologisuuden kannalta. Ruokapuolen saaminen ekologiseksi vaatii todella suurta sitouttamista yhteistyökumppaneilta. Vaikka jotain sitouttamista onkin jo tehty, täytyi minun ympäristösuunnitelmassani keksiä keinoja, jolla saataisiin ruokapuolen toimijat vielä enemmän mukaan ekologiseen toimintaan. Esimerkkejä erilaisista kannusteista löysin Sustainable Event Management kirjasta. (Meegan 2010, 242). Tässä vaikeudeksi nousi se, kuinka korkeat standardit festivaali voi tässä vaiheessa asettaa ja minkä verran niitä nostetaan vuosittain. Myös myytävien tuotteiden vihreys vaatii hieman kehitystä. Tietyt vieraillevien artistien fanituotteiden myyntiin ei voi vaikuttaa, mutta Porisperen omat tuotteet voisi profiloida vihreämmiksi. Oli hieman vaikeaa löytää tietoa siitä, minkälainen tilanne on tällä hetkellä, millainen hiilijalanjälki tuotteilla on. Kuitenkin sitten taas oli helppoa ehdottaa esimerkiksi Reilun Kaupan puuvillaan siirtymistä joka tapauksessa, sillä oli lähtötilanne mikä tahansa niin tämä on parempi vaihtoehto.

Festivaalien hankinnat ja ostot – osio oli todella aikaa vievä, sillä asioita piti selvittää aina käytettävistä materiaalista ja niiden kierrätyksestä alueella käytettäviin kemikaaleihin. Voidakseen todella kartoittaa toiminnan vaikutukset ympäristöön on tällainen asioiden hyvin tarkka mittaaminen välttämätöntä.

Jätteet – osuus on oleellisesti tärkeä ympäristösuunnitelmassa, sillä festivaalien suurin ja näkyvin vaikutus ympäristöön on sen jälkeen jättämänsä jätteet. Jätteiden määrä on helppo mitata festivaaleilla ja näin saadaan tarkat luvut mittauksia varten. Jätteiden lajitteluun pääsin tutustumaan festivaaleilla paikan päällä. Näin miten asiat käytännössä toimivat ja pystyin näkemään, millaisia puutteita alueella oli ja miten kierrätys toimi festivaalivieraan näkökulmasta. Tiedot oli helppo laittaa ympäristösuunnitelmaan ja heti tiesin, missä kohdissa kehitystä pitäisi tapahtua. Tähän kohtaan halusin lisätä vielä enemmän henkilöstön sitouttamisen, koska se, että kaikki ovat toiminnassa täysillä mukana johtoportaalta vapaa-ehtoisiin saa, ympäristösuunnitelman toimimaan

parhaiten. Jäteosio oli myös sen takia helppo tehdä, että olin saanut festivaalilla valmiin jätesuunnitelman ja käymäläsuunnitelman. Näistä näki selkeästi, mikä tilanne on tällä hetkellä ja ympäristösuunnitelman määritelmän mukaisesti lähtötilanne oli selvillä. Jätehuollolle oli myös nimetty vastuuhenkilö. Jätehuolto toimii festivaaleille jo nyt todella hyvin, mutta ympäristösuunnitelman mukaisesti halusin lisätä vielä muutamia ehdotuksia, jotta kehitystä tapahtuisi koko ajan.

Otin ympäristösuunnitelmaani myös ”muut” – osion asioille, jotka osaltaan vaikuttavat ympäristöön, mutta eivät ole niin suuressa osassa. Tähän osioon sijoitin sosiaaliset vaikutukset ja valo- ja äänisaasteen. Sosiaalisilla vaikutuksilla tarkoitan keinoja, joilla festivaali ottaa paikallisuuden huomioon ja informoi asukkaita festivaaleista. Halusin nostaa sosiaalisuudenkin mukaan ympäristösuunnitelmaan, sillä se on osa Brundtlandin komission kestävä kehityksen määritelmää. Valo- ja äänisaasteen mittaaminen ei ole kovin tarkkaa, mutta halusin, että nekin huomioitaisiin, jotta ympäristösuunnitelma ottaisi huomioon ympäristön vaikutukset mahdollisimman monelta eri kannalta. Äänisaasteen mittaamisessa käytin esimerkiksi tietoa siitä, kuinka myöhään festivaali jatkuu ja aiheuttaa melua lähistölle. Tämän voisi laskea osittain myös sosiaaliseksi tekijäksi.

Vaikka olin saanut jo paljon tietoa festivaalin vihreistä toimintatavoista, huomasin, että tarvitsisin vielä lisää tietoa, jotta ympäristösuunnitelmani olisi enemmän kuin pinta-vaikutus. Ympäristösuunnitelman kuuluu olla todella yksityiskohtainen ja siihen tarvitaan tarkkaa tietoa, jotta haluttuihin päämääriin päästäisiin ja huomattaisiin toiminnan mahdolliset ongelmakohdat. Tarvitsin tiedon eri osa-alueiden vastuuhenkilöistä ja mahdollisista tavoitteista, joita festivaali on jo aikaisemmin suunnitellut ja niiden aikatauluista. Halusin Travelcon Oy:n määritelmän mukaisesti laatia ympäristösuunnitelman, jossa on tarkkoja päämääriä, mittareita, toimintakeinoja ja vastuuhenkilöt. Halusin tehdä ympäristösuunnitelman niin hyvin kuin mahdollista. Päästäkseni tähän haluamaani päämäärään tarvitsin kaikki mahdolliset tiedot, jota Porisperestä oli jo olemassa. Porisperen tuotantopäälliköltä Jouni Wallinilta sain festivaalin jätesuunnitelman, käymäläsuunnitelman ja alueen kartan, josta näkee kaiken mitä festivaali-alueella on. Näiden osalta asia oli siis jo kunnossa, mutta muilta osa-alueilta kaipaasin vielä tietoa. Wallinilta sain myös sähköpostiosoitteen Porin ympäristöviraston työntekijälle, joka ohjasi minut eteenpäin antaen sähköpostiosoitteet kahdelle opiskelijalle,

jotka olivat tehneet hiilijalanjälkitutkimuksen kaikista Porin festivaaleista. Heiltä sain kaikki tiedot, mitä tarvitsisin omassa ympäristösuunnitelmassani. Tässä vaiheessa työni otti hieman takapakkia, sillä vastauksen saaminen viivästyi muutamalla viikolla, enkä oikein tiennyt, miten edetä työni kanssa. Korjailin muutamia kohtia työni teoriaosuudessa, mutta ympäristösuunnitelma ei edennyt. Vihdoin sain vastauksen toiselta hiilijalanjälkitutkimuksen tehneeltä, mutta hänen osaltaan työ oli jäänyt kesken, eikä hänellä ollut tietoa kaikista osa-alueista. Hän kuitenkin antoi minulle kaikki tiedot, jotka hän oli ehtinyt keräämään, joten työni edistyi taas hieman. Pystyin lisäämään osioihin minua askarruttaviin kohtiin lisää tietoja, kuten kuljetuksiin. Sain tarkan tiedon siitä, kuinka monta kuormaa festivaaleille ajaa ja mistä asti kuljetukset tulevat, eli kuinka paljon ajokilometrejä tavarankuljetuksen myötä syntyy. Sain myös tarkan tiedon siitä, paljonko painotuotteita festivaalia varten tuotetaan ja mistä materiaaleista. Viestistä selvisi myös myytävien tuotteiden valmistuspaikka ja sen hiilijalanjälki. Nämä tiedot olivat hyvä lisä, sillä työni sai taas hieman lisää faktatietoa ja tarkkoja lukuja.

Tämän jälkeen lähetin alustavan ympäristösuunnitelman Porisperen promoottorille Harri Vilkunalle ja tuotantopäällikölle Jouni Wallinille. Alustavassa ympäristösuunnitelmassa oli kaikki se tieto, jota tähän asti olin kerännyt ja ehdotuksia toiminnan parantamiseksi. Mukana oli myös kysymyksiä asioista, jotka olivat jääneet mietityttämään ja joihin en ollut vielä saanut vastausta. Wallin vastaa konkreettisesti festivaalin ympäristöasioista ja mittauksista, joten hänelle lähetin vielä erillisen kysymyslistan. Kehotin heitä kommentoimaan työtäni, esittämään korjauksia, nimeämään vastuuhenkilöitä, asettamaan alustavia aikatauluja. Halusin saada palautetta siitä, mitä mieltä he työstä ovat, ja onko jotain osa-alueita, joihin pitäisi keskittyä paremmin tai jos heillä on lisää ideoita, joita voisin työhöni liittää. Hyvä ympäristösuunnitelma ottaa huomioon organisaation tarpeet ja eri osa-alueet ja siinä tiedetään tarkkaan eri osa-alueiden tiedot. Tämän vuoksi koin tärkeäksi, että organisaatio, jolle työtäni teen pääsee välillä kommentoimaan ympäristösuunnitelmaa ja antamaan palautetta. Vilkuna vastasi melko pian ja sainkin taas hieman paranneltua työtäni. Pystyin lisäämään muutaman vuosiluvun, vastuuhenkilön ja tekemään hieman korjauksia. Tämä paransi työni tarkkuutta. Hän antoi myös palautetta ideoimistani keinoista lisätä kestävä kehityksen mukaista toimintaan jatkossa. Wallinin vastusta jouduin odottamaan lähes kuukauden ja lähetin hänelle useita muistutteluviestejä.

Tarkastuksen ja palautteen saamisen jälkeen muokkasin ympäristösuunnitelman ulkonäköä paremmaksi ja selkeämmäksi. Lisäsin siihen myös kuvia, joita olin ottanut festivaaleilla vieraillessani. Ajattelin kuvien tuovan selkeyttä työhön. Koin että on esimerkiksi parempi näyttää, minkälaisia kylttejä festivaalilla oli ollut, kuin vain kertoa, että Porispere tarjoaa ohjeistusta koko festivaalin ajan.

Tarkastusvaihe kesti taas hieman odottamaani kauemmin, sillä jäin odottamaan vastauksia pitkäksi aikaa. Luonnollisesti olin hieman pettynyt, että jouduin odottamaan kommentointia tekemääni työhön niin kauan. Olin kuitenkin nähnyt paljon vaivaa työni eteen ja haluan työlläni todella hyödyttää sen tilaajaa. Toisaalta oli hyvä jättää ympäristösuunnitelma hetkeksi sivuun ja keskittyä korjaamaan teoriaosuutta. Tämän tauon jälkeen pystyin taas paremmin keskittymään ympäristösuunnitelmaan ja näkemään mikä siinä tarvitsisi korjausta. Vastausten odottaminen hidasti kuitenkin työni tekoa melko lailla, sillä en voinut kirjoittaa työni teoriaosuuteen miten tehty tuotos on edennyt, enkä myöskään korjata ympäristösuunnitelmaa. Lopulta kuitenkin muokkasin ympäristösuunnitelmaa lisää omien ajatusteni perusteella ja lähetin organisaatiolle uudemman version, josta jäin myös odottamaan vastauksia.

Väliseminaarissa saamien neuvojen mukaan lisäsin ympäristösuunnitelmaan kansilehden ja sisällysluettelon. Tämä lisäsi työni selkeyttä ja helppolukuisuutta. Ympäristösuunnitelmaa on myös helppo jakaa kansitettuna versiona esimerkiksi festivaalin eri toimijoille. Väliseminaarin jälkeen sain myös kaipaamani vastauksen tuotantopäällikkö Wallinilta. Hänen vastauksensa olivat hyvät ja riittävät ja niiden avulla sain tehdä paljon lisäyksiä ympäristösuunnitelmaan. Pystyin myös muokkaamaan muutamia kohtia ja suurimpana, lisäämään jokaiselle osa-alueelle oman vastuuhenkilönsä. Tämä lisäsi työni tarkkuutta ja luotettavuutta. En kuitenkaan saanut organisaatiolta aikatauluja asetettuihin tavoitteisiin. Päädyin siihen lopputulokseen, että festivaali voi itse otettuaan ympäristösuunnitelman osaksi toimintaansa, asettaa aikatauluja haluamilleen tavoitteille. Tämän jälkeen tarkistin vielä ympäristösuunnitelmaa, ja tein muutamia korjauksia. Aloin olla tyytyväinen sen sisältöön ja enää jäljellä oli ulkoasun viimeistely, ja työ oli valmis.

Ympäristösuunnitelmassani halusin olla tarkka siitä, etten sorru vain viherpesuun eli, käyttämään termejä kuten ”ympäristöystävällinen” ja ”vihreä” siellä, missä niitä ei ole. Vaikeaa oli tehdä lupauksia organisaation puolesta, johon itse ei kuulu. En voinut olla varma, mitkä muutokset ovat tällä hetkellä festivaaleille liian suuria tai millaisilla aikatauluilla muutoksiin ollaan valmiita. En voinut olla myöskään varma mitkä keinot eivät tunnu festivaalille oikeilta ja mitkä sopivat sen imagoon. Onneksi kuitenkin yhteistyö toimi minun ja festivaalin välillä melko hyvin, joten pystyin tarkistamaan asioita ja esittämään ideoita ja saamaan niihin vastauksia. Työtäni hidastivat kuitenkin pitkät odotusajat tiedon saamisessa, etenkin aikaisemman hiilijalanjälkitutkimuksen tehneiltä. Tuntui että ympäristösuunnitelman aloitus kesti hieman kauemmin kuin olisin halunnut, sillä faktojen ja vankan tietopohjan hankkimen, oli ongelmallista. Onneksi pystyin kuitenkin Meegan Jonesin kirjan avulla tarkastelemaan festivaalien eri osa-alueita ja jaottelemaan jo tietämiäni asioita eri otsikoiden alle. Pohdin myös niitä asioita, jotka olin itse havainnut festivaaleilla käydessä ja miten niitä voisi mahdollisesti kehittää. Alkuvaikeuden jälkeen työn teko alkoi kulkea melko mukavasti ja ensimmäinen versio ympäristösuunnitelmasta syntyi nopeasti.

Työssäni haastavaa, mutta antoisaa oli etsiä uusia ja innovatiivisia tapoja festivaalin toimia vihreästi. Sustainable Event Management – kirjasta löytyi paljon sellaista tietoa ja erilaisia kestävän kehityksen mukaisia toimintatapoja, joita en olisi tullut ajatelleeksi. Myös kirjan tarjoamat tarkistuslistat olivat hyvä tapa varmistaa, että kaikkia mahdollisia keinoja on tullut mietittyä. Kirja tarjosi myös esimerkkejä erilaisten festivaalien toiminnasta. Näiden case – osioiden lukeminen osoittautui hyödylliseksi ja ne tarjosivat todella monipuolisia ideoita. Koin todella hyödylliseksi katsoa mallia myös muiden suomalaisten festivaalien, kuten Ilosaarirockin ja Provinssirockin, toiminnasta. Näin sain selville mitkä keinot oli jo todettu toimiviksi suomalaisen festivaaliansan keskuudessa.

Organisaation ulkopuolisena toimijana olon koin sekä hyödyksi, että haitaksi. Oli hyödyllistä päästä tarkastelemaan festivaalin toimintaa asiakkaan näkökulmasta, eikä organisaation sisältä. Toisaalta oli myös todella vaikeaa tehdä lupauksia organisaation puolesta, johon ei itse kuulu. Festivaaleilla olen käynyt ainoastaan asiakkaana, joten en voinut olla aivan varma sen sisäisestä toiminnasta ja sopivista toimintatavoista. Uskon kuitenkin, että tekemäni ehdotukset ovat festivaalille hyödyksi ja se voi asettaa

itse sopivan aikataulun tekemilleni ehdotuksille ja muokata niitä haluamaansa suuntaan.

Koen, että ympäristösuunnitelmani on luotettava, sillä työni on tehty luotettavia ja harjittuja lähteitä käyttäen. Ympäristösuunnitelma on laadittu yhteistyössä sitä hyödyntävän organisaation kanssa. Organisaation tarpeet on pyritty huomioimaan mahdollisimman hyvin. Ympäristösuunnitelma on laadittu huolella ja tutustuen erilaisten festivaalien toimintatapoihin ja pohtien, mikä on oikea toimintamalli juuri Porispere – festivaalille. Ympäristösuunnitelmaa voidaan ja kuuluukin kehittää joka vuosi, jotta se vastaisi festivaalin muuttuvia tarpeita. Tekemäni tuotos on hyvä pohja Porisperen tämän hetkisen tilanteen seurannalle ja kehityksen luomiselle.

7 YHTEENVETO

Ottamalla käyttöönsä kestävä kehityksen mukaiset toimintatavat, voi festivaali huomattavasti muokata imagoaan. Saavuttamalla tunnustuksia, kuten A Greener Festival – palkinnon, voi festivaali hyödyntää sitä niin markkinoinnissaan, kuin toimintatapojensa kehittämässä. Erilaisten ympäristötunnustusten saamiseksi voi festivaali noudattaa erilaisia standardeja, tai hakea sertifikaattia. Festivaali voi myös liittyä erilaisiin ympäristöohjelmiin, kuten Green'n'Clean. On olemassa monia erilaisia tapoja, maksullisia ja maksuttomia, saada tunnustusta ympäristöystävällisestä toiminnasta, tai löytää oma tapansa toimia ympäristöystävällisin tavoin.

Porispere -festivaali oli löytänyt omaa ympäristöidentiteettiään toteuttamaan A Greener Festival -palkinnon. Palkinto myönnetään ympäristöystävällisesti toimiville festivaaleille. Palkinnon antaa A Greener Festival -järjestö. Mahdollisen palkinnon saamiseksi on festivaalin oltava mahdollisimman tarkka omasta vihreydestään ja toimintatavoistaan. Toimintaa on helppo tarkkailla esimerkiksi ympäristösuunnitelman avulla. Näin saadaan tietoa tämän hetkisestä toiminnasta, mutta myös voidaan jo miettiä tulevaisuutta ja tulevaisuuden toimintatapoja, joilla aiheutetaan mahdollisimman vähän haitallisia vaikutuksia ympäristölle.

Laatiakseen toimivan ympäristösuunnitelman, täytyy organisaation selvittää ensin nykyiset toimintatapansa voidakseen muokata niitä ympäristöystävällisemmiksi. Tätä varten tarvitaan tietoa kestävästä kehityksestä, sen vaikutuksista tapahtumatuotantoon ja millaisia haasteita on vastassa. Perehtymällä näihin on tavoitteen saavuttaminen helpompaa. Kun nykyisten toimintatapojen selvitys on tehty, alkaa kehitystyö. Organisaation tulee miettiä, miten se voisi muuttaa toimintamalliaan, vähentääkseen ympäristöön aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia. Tavoitteet määritellään eri osa-alueille ja eri aikavälien tavoitteilla. Tavoitteille määritellään aikataulu ja vastuuhenkilö. Mietitään millä keinoilla haluttuun tavoitteeseen päästään.

8 POHDINTA

Työni tavoitteena oli tehdä Porispere – festivaalille ympäristösuunnitelma, jonka avulla se pystyy saavuttamaan A Greener Festival – palkinnon. Ympäristösuunnitelman avulla Porispereen oli myös tarkoitus pystyä tarkastelemaan omaa ympäristökäyttäytymistään ja vähentää sen aiheuttamaa vahinkoa ympäristölle, sekä kehittämään toimintaansa. Vielä en tiedä pääsikö työni tavoitteeseensa, sillä mahdollinen A Greener Festival – palkinto jaetaan kesällä 2015. Olen kuitenkin itse tyytyväinen työni tulokseen, sillä uskon onnistuneeni tuottamaan ympäristösuunnitelman, josta on hyötyä Porispere - festivaalille.

Opinnäytetyöni rakentuu alusta asti keskittyen työn tuotokseen, ympäristösuunnitelmaan. Teoriaosuudessa nivoin yhteen ympäristösuunnitelmassa tarvittavia keinoja ja käsitteitä. Teoriaosuuden aiheiden avulla avaan lukijalle, niitä asioita, jotka vaikuttavat ympäristösuunnitelman laatimiseen. Kertoessani taustoja tavoitellusta palkinnosta ja kestävästä kehityksestä, toivon lukijalle syntyvän hyvä kokonaiskäsitelmä niistä. Pyrin avaamaan lukijalle miksi ja miten nämä kaikki teoriaosuuden asiat liittyvät tuotettuun ympäristösuunnitelmaan. Teoriaosuudessa liitän asiat ympäristösuunnitelmaan ja toisin päin. Tehdessäni tuotosta ja siitä raportoidessa pyrin kertomaan miten teoriapoh-

jasta löytyy perustelu tekemilleni valinnoille. Ympäristösuunnitelmassa jaoin osa-alueet mielestäni tärkeimpiin kategorioihin ja pyrin miettimään tekemäni korjausehdotukset niin, että ne olisivat mahdollisimman toimivia festivaalin kannalta. Lähetin tekemäni ympäristösuunnitelman välillä tilaajalle, jotta saisin palautetta työstäni ja pystyisin parantamaan sitä. Vastausten perusteella hioin ympäristösuunnitelmaa, jotta siitä tulisi mahdollisimman toimiva. Raportoin työn edistymistä reaaliaikaisesti opinäytetyöhöni, saadakseni siitä mahdollisimman tarkan, asioiden ollessa vielä tuoreena muistissa.

Ympäristösuunnitelmaa tehdessä kävin huolellisesti läpi kaikki osa-alueet ja asetin tavoitteita ja vastuuhenkilöitä. Festivaalilla on nyt myös kirjallisena tietona omat toimintatapansa ja parannusehdotukset. Olen työtä tehdessäni miettinyt millainen festivaali Porispere on ja minkälainen profiili sillä on. Otin huomioon Porispereen asiakaskunnan ja maineen. Kun tein valintoja parannusehdotuksista halusin antaa festivaalille paljon ideoita, mutta myös keskittyä ideoiden laatuun ja sopivuuteen. Ehdotuksia tehdessäni pyrin löytämään sellaisia ratkaisuja, joita festivaali voisi oikeasti käyttää toiminnassaan. Halusin tuoda esille menetelmiä, jotka olisivat festivaalin näköiset. On selvää, että kaikille festivaaleille ei sovi samat tavat toimia.

Festivaali ei välttämättä ota käyttöön kaikkia ehdotettuja kehitysideoita, riippuen siitä, mitkä he kokevat itse hyödyllisiksi ja tarpeitaan vastaaviksi. Ulkopuolisena tekijänä en voi tietää minkälaisia resursseja festivaalin on mahdollista käyttää vihreään toimintaansa kaikkien parannusehdotusten osalta. Olen kuitenkin antanut heille paljon ideoita ja käytettäväksi ja niistä valittaviksi. Ne teot, jotka vaativat eniten resursseja voidaan asettaa vasta pidemmän tähtäimen tuloksiksi. Festivaali saa itse asettaa tärkeysjärjestyksen tulevaisuuden kehitysehdotusten osalta, omien arvojensa mukaan. Porispere voi myös muokata tekemiäni ehdotuksia, jotta niistä on heille mahdollisimman paljon hyötyä. Työni antaa heille paljon kehitysehdotuksia, joista he voivat valita haluamansa ja parhaiten sopivat.

Teoriaosuudessa käsittelemäni aiheet ovat kaikki oleellisia ympäristösuunnitelman teossa. Tietoa organisaatiosta ja sen tämänhetkisestä tilanteesta, palkinnosta johon pyritään, kestävästä kehityksestä, joka asettaa organisaatiolle paineita toimia sen periaatteiden mukaisesti ja lopuksi tietoa itse ympäristösuunnitelmasta ja kuinka se tehdään.

Kun nämä aiheet on käyty läpi, tulee käsitys, miten ja miksi ympäristösuunnitelma tehdään.

Työn tekeminen oli antoisaa, mutta välillä myös haastavaa. Oli toisaalta haittaa ja toisaalta hyötyä olla organisaation ulkopuolelta. Ulkopuolisena tekijänä näkee ehkä helpommin ongelmakohtia, jotka nähdäkseen organisaation sisällä toimijat ovat liian lähellä. Kuitenkin joissain kohdin ulkopuolisen on vaikea tietää tarkkaan organisaation sisäisiä toimintatapoja ja asettaa kehitysehdotuksille tärkeysjärjestystä.

Työn edetessä havaitsin myös muutamia lieviä ongelmakohtia festivaalin toiminnassa. Tärkeäksi koen henkilökunnan sitouttamisen. Tällä hetkellä kaikkein sitoutuneinta on johtoporras, ja haasteena onkin saada myös yksittäiset vapaaehtoiset ja muutaman päivän työskentelevät talkootyöläiset mukaan kestävän kehityksen mukaisen toiminnan toteuttamiseen ja myös kehittämiseen. Tässä voisi olla mahdollisuus jatkotutkimukselle. Kuitenkin kaiken kaikkiaan festivaalin toimintatavat olivat jo tutkimuksen alussa ympäristöä kunnioittavat. Tämän vuoksi uskon, että ympäristösuunnitelman noudattaminen ja sen päivittäminen on vain luonnollinen lisä festivaalin toimintaan tällä hetkellä.

LÄHTEET

A Greener Festival www-sivut 2014. Viitattu 24.9.2014 <https://www.agreenerfestival.com>

Esty, D. & Winston, A. 2006. Green to Gold: How smart companies use environmental strategy to innovate, create value and build competitive advantage. USA: Yale University Press.

Festarit.org www-sivut 2014. Viitattu 23.9.2014. <http://www.festarit.org>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Ilosaarirockin www-sivut 2014 Viitattu 30.10.2014 <https://www.illosaarirock.fi>

Lumijärvi, A. & Kela, L. 2000. Pienen Yrityksen Ympäristöjärjestelmäopas, Vantaa: MET.

Meegan, J. 2010. Sustainable Event Management: A Practical Guide, USA: Earthscan.

Perustuslaki 731/1999 20 § viitattu 6.11.2014

Pesonen, H-L. Hämmäläinen, K & Teittinen O. 2005 Ympäristöjärjestelmän rakentaminen: Suunnittelu, Toteutus ja Seuranta. Helsinki: Talentum

Pohjola, T. 2003. Johda Ympäristöasioita Tehokkaasti, Jyväskylä: Talentum.

Porisperen www-sivut 2014. Viitattu 23.9.2014. <https://www.porispere.fi>

Provinssirockin www-sivut 2014. Viitattu 12.11.2014. <https://www.provinssirock.fi>

Rohweder, L. 2004. Yritysvastuu - kestävä kehitys organisaatiossa. Porvoo: WS Bookwell Oy

Ruotsalainen, H. 2014. Porisperen hiilijalanjälkitutkimuksen tekijä. Pori. Vastaanottaja: taru.sarkiniemi@student.samk.fi. Lähetetty 15.11.2014.

Standardisoimisjärjestö ISO:n www-sivut 2014. Viitattu 1.10.2014. <https://www.iso.org>

Travelcon Oy:n www-sivut 2014 Viitattu 29.10.2014 <https://www.travelcon.fi>

Ympäristönsuojelulaki 86/2000 Viitattu 6.11.2014

Youropen www-sivut 2014. Viitattu 20.10.2014 <https://www.yourope.org>

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi

Vilkuna, H. 2014. Promootori, Porispere. Pori. Sähköpostihaastattelu. Vastaanottaja: taru.sarkiniemi@student.samk.fi. Lähetetty 9.10.2014

Virtuaali Ammattikorkeakoulun www-sivut. 2014. Viitattu 24.11.2014
<https://www.amk.fi>

Wallin, J. 2014. Tuotantopäällikkö, Porispere. Pori. Henkilökohtainen tiedonanto.
Vastaanottaja: taru.sarkiniemi@student.samk.fi. Lähetetty 12.10.2014

Ympäristösuunnitelma

PORISPERE -FESTIVAALILLE

TARU SÄRKINIEMI

Sisällysluettelo

Johdanto.....	3
Markkinointi ja kommunikointi.....	3
Energian käyttö	5
Kuljetukset	6
Veden käyttö	7
Tuotteiden hankinta ja ostot.....	8
Jätteet	9
Muut.....	11
Osa-alueiden vastuuhenkilöt	12

Johdanto

Tässä ympäristösuunnitelmassa keskitytään seitsemään eri osa-alueeseen: Markkinointi, energian käyttö, kuljetukset, veden käyttö, tuotteiden hankinnat ja ostot, jätteet, sekä muut osa-alueet, joihin lukeutuvat sosiaaliset tekijät, sekä valon ja äänen vaikutukset. Viimeisellä sivulla luotellaan myös jokaisen osa-alueen vastuuhenkilöt. Ympäristösuunnitelma tehdään Trafico Oy:n määritelmän perusteella, käyttäen apuna Sustainable Event Management -kirjan ohjeita. Ympäristösuunnitelman avulla pyritään saamaan A Greener Festival -palkinto, joten suunnitelmassa hyödynnetään myös A Greener Festival -järjestön www-sivun tarjoamia ohjeita.

Ympäristösuunnitelmallaan Porispere pyrkii vastuulliseen toimintaan sekä järjestäjien että kävijöiden taholta. Festivaali sitoutuu päivittämään ympäristösuunnitelmaansa joka vuosi uusien haasteiden kohdatessa.

Markkinointi ja kommunikointi

Tällä hetkellä:

Porispere on kiinnittänyt huomioita markkinointiin ja tiedottamiseen ennen tapahtumaa ja myös sen aikana. Ennen tapahtumaa festivaalin internet-sivuilla kerrotaan miten tapahtumaan voi päästä ekologisesti julkisilla kulkuvälineillä. Tiedon jakaminen on tärkeää, sillä tämä pienentää kynnystä valita julkinen liikenne yksityisen sijaan. Tarjolla on myös linkkejä, joiden takaa löytyy helposti lisätietoa miten julkisilla välineillä pääsee festivaaleille. Tällä hetkellä kerrotaan myös, miten alueelle pääsee hyvin omalla autolla.

Internetsivujen Hyvä tietää -osiossa on oma kohtansa ympäristölle, jossa kerrotaan festarikansalle Porispereen sitoutuneen tuulisähkään yhteistyössä Porin Energian kanssa. Sivulla kerrotaan myös kuinka festivaali on sitoutunut pitämään huolta alueen siisteydestä ja velvoittavansa yhteistyökumppaneitaan käyttämään biohajoavia astioita ja kierrättämään jätteensä oikein. Porispereen ja Porin Energian välinen yhteistyö alkoi vuonna 2011.

Festivaali haluaa pitää kommunikoinnin ja tiedottamisen mahdollisimman suorana yhteistyökumppaneiden ja yleisön kanssa. Kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan sitoutumisesta tiedottaminen on tärkeää, jotta yhteiskumppanit osaavat itsekkin mahdollisesti muuttaa toimintaansa. Tapahtuman aikana alueella on paljon opasteita ja kylttejä alueen puhtaanapidosta. Myös välispiikeissä huomioidaan tiedotus ja neuvotaan kuinka alueesta voidaan pitää mahdollisimman hyvää huolta. Tiedottaminen on kaiken a ja o.

Porispere pyrkii pitämään vihreyden toiminnan taustalla. Vihreys siis ajaa festivaalin valintoja erilaisissa hankinnoissa ja on toiminnan tukena koko ajan. Porispere ei koe tärkeäksi nostaa vihreyttä enempää etualalle, vaan se saa ilmetä festivaalin tekemisissä valinnoissa. Porispere keskittyy siihen että kaikki mitä luvataan, myös pidetään. Ei siis sorruta pelkkään viherpesuun käyttämällä termejä ”kestävän kehityksen mukainen” ja ”vihreä”, siellä missä niitä ei oikeasti ole.

Markkinointi tapahtuu pääosin internetissä tai lehtijulkaisuissa, eikä mainontaa varten jaeta ylimääräisiä mainoksia. Näin säästetään luontoa välttämällä turhaa paperin käyttöä ja painatustyötä. Festivaalin rannekkeessa on Satakunnan Kansan digilehden mainos. Mainoksella kannustetaan vähentämään paperin käyttöä siirtymällä nettijulkaisun lukemiseen.

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Porispere luo uutiskirjeen. Kirje voisi olla ladattavissa Porisperen internetsivuilla tai se voitaisiin lähettää esimerkiksi edellisen vuoden Porisperen kehittämiskyselyyn vastanneille. Uutiskirjeessä tiedotetaan vihreästä festarikäyttäytymisestä. Kirjeessä voidaan kertoa esimerkiksi kestävän kehityksen mukaisista keinoista päästä festarialueelle ja kuinka sinne päästyään voi itse toiminnallaan edesauttaa ympäristön huomiointia. Uutiskirjeessä voitaisiin jo etukäteen kertoa alueen kierrätysmahdollisuuksista, pullojen uusiotäyttömahdollisuudesta ynnä muista sellaisista uusista vihreistä toimintatavoista, joita alueelta tänä vuonna löytyy. Tällä tavoin ihmiset osaisivat jo kotoa lähtiessään asettaa mielensä vihreään toimintaan. Kirjeessä voitaisiin kertoa miten Porispere ottaa toiminnassaan huomioon vihreät arvot ja mitä muutoksia viime vuodelta on tapahtunut. Uutiskirjeellä pyritään ensisijaisesti tiedottamaan kävijöitä. Uutiskirjeen vastuuhenkilönä on Porisperen promoottori Harri Vilkuna.

Omalla autolla saapumisen sijasta voitaisiin nostaa esille kimpakyydit ja niiden mainostaminen. Näin festivaali voi merkittävästi vähentää hiilijalanjälkeä, joka syntyy asiakkaiden saapuessa omilla autoillaan.

Pidetään yllä jatkuvaa tarkkailua siitä, minkälaisia festarikävijät ovat. Kuinka tottuneita kierrättäjiä he ovat ja kuinka paljon opastusta he tarvitsevat, onko määrä sopiva. Tarvitseeko esimerkiksi kierrätyspisteistä tehdä enemmän huomiota herättäviä, esimerkiksi taiteen ja kasvien avulla vai osaako väki jo muutenkin hyödyntää annettuja kierrätysmahdollisuuksia.

Mahdollisuus maksaa lipun oston yhteydessä hyvitys omasta hiilijalanjäljestä, pieni summa, esim. 3 €, joka käytettäisiin festivaalin vihreisiin resursseihin. Tai esimerkiksi raha voidaan käyttää luonnonsuojelukohteeseen, Satakuntalainen kohde voisi saada ihmisiä mukaan toimintaan. Hyvä esimerkki kohteesta voisi olla Kokemäenjoki tai Itämerihanke.

Porispere -festivaali voisi myös mahdollisesti korvata aiheuttamansa ympäristövahingot istuttamalla puita. Puiden istuttamisen järjestäminen toisi lisähuomioita festivaalille ja sen vihreille arvoille. Istutukset toisivat myös hyvää mainosta sekä festivaalille että puiden istutuksen tärkeydelle.

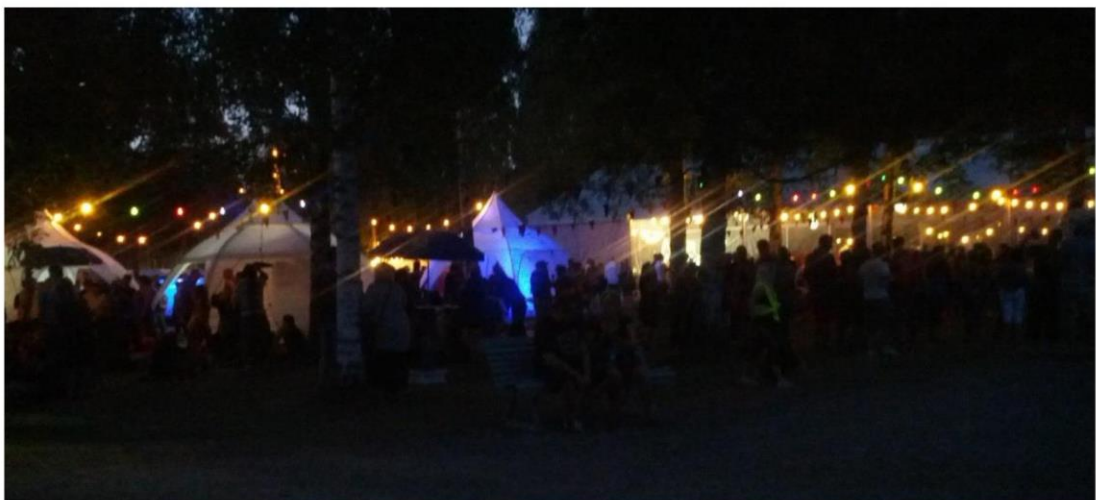
Internet-sivuille voisi lisätä energian käytön laskurin. Laskurin avulla pystyisi laskemaan oman hiilijalanjälkensä perustuen saapumistapaan, matkaan, sekä muihin festivaalilla tehtyihin valintoihin. Näin saadaan kävijät mukaan ajattelemaan vihreää festivaalikäyttäytymistä ja sitä kuinka paljon luonnon varoja festivaalit vievät. Mitä enemmän kävijät tiedostavat, sen helpompi on saada heidät mukaan sitoutumaan toimintaan.

Tavoitteena olevaa A Greener Festival -palkintoa tullaan hyödyntämään tulevaisuuden markkinoinnissa.

Energian käyttö

Tällä hetkellä:

Porispere haluaa näyttää esimerkkiä kävijöilleen ja se toimiikin 100 % tuulisähköllä ja hyödyntää yhteistyötään Porin Energian kanssa. Festivaalilla ei käytetä generaattoreita, vaan ainoa energian lähde on tuulisähkö. Omilla teoillaan Porispere pystyy lisäämään festivaalikansan tietoisuutta vihreistä valinnoista.

Porispere mittaa joka vuosi käytetyn energian määrän, ja ottaa siitä neuvoja ja pyrkii joka vuosi parempaan, jotta sähköä käytetään vain tarvittava määrä. Esimerkiksi baarialueiden valaistuksessa käytetään LED – lamppuja, jotka vähentävät huomattavasti energiankulutusta. Lokkilavan alueen sähkönkulutus oli 4.8.–12.8.2014 välisenä aikana 7311 kWh ja erillisissä työmaakeskuksissa 6665 kWh. Yhteensä sähkönkulutus oli näin ollen 13 976 kWh.

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Tulevaisuudessa tarkkaillaan onko festivaalin kannattavaa siirtyä LED-valaistukseen, tai muuhun vastaavaan erittäin energiatehokkaaseen valaistustekniikkaan, koko festivaalin alueella. Pidetään huoli siitä, että valot laitetaan päälle vasta hämärän tullen. Näin vältetään turhaa sähkön käyttöä. Myös Lavan valaisemisessa pyritään mahdollisimman ympäristöystävälliseksi, kuitenkin vaarantamatta artistien tyytyväisyyttä.

Hotellissa yöpyviä festivaalivieraita tulee muistuttaa vihreästä hotellikäyttäytymisestä. Vaikka festivaali ei järjestäkään leirintää, tulee kaupunkiin festivaalien ajaksi paljon ihmisiä, jotka majoittuvat Porin ja sen lähialueiden tarjoamissa majoituspalveluissa. Uutiskirjeessään Porispere voisi vielä antaa helpot ohjeet siihen, miten festivaalilla vieraileva voi teoillaan pienentää hotellivierailun aiheuttamaa hiilijalanjälkeään. Monissa hotelleissa on esimerkiksi mahdollisuus pyytää, ettei lakanoita ja pyyhkeitä vaihdeta vierailun aikana.

Kuljetukset

Tällä hetkellä:

Porispere kiinnittää huomioita logistiikan aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin ja pyrkii pitämään ne minimissä suosimalla paikallisia ja lähialueiden tuottajia. Esimerkkeinä tästä paikallinen Veikko Lehti jätepalvelu, joka toimittaa jäteastioita ja bajamajat festivaalille, Pori Jazz toimittaa tarvittavat aidat, Äänirasia valaistuksen ja Ruosila muun tekniikan. Myös ruokakojuilla toimii esimerkiksi paikallisia isoäitejä ja paikallinen Porin Leipä edustaa jakamalla tuotteitaan festivaalialueella. Porispere käyttää aina paikallista toimijaa, jos sellainen vain löytyy. Mikäli kyseistä toimijaa ei löydy Porista, palvelu hankitaan Tampere-Helsinki-akselilta. Kotimaisuuden huomioiminen on tärkeä arvo festivaalille.

Porisperen sijainti Porin keskusta-alueella Kirjurinluodossa antaa hyvät mahdollisuudet saapua festivaalille lähes mistä suunnasta vain. Suurin osa festivaaliin osallistuvista on kotoisin Porista ja lähipaikkakunnilta. Poriin on helppo kulkea joko linja-autolla tai junalla, joilta on kävelymatka festivaalialueelle. Paikalliset suosivat pyöriä tai saapuvat kävellen. Festivaali suosittelee tällä hetkellä julkista liikennettä ja kimpapakyytejä ja jakaa tietoa internetsivuillaan.

Festivaaleilla 2014 tehdyn kyselyn mukaan suurin osa festivaalivieraista saapuu henkilöautoilla. Tämän jälkeen suosituin saapumistapa oli linja-auto ja juna, mutta ero näihin oli huomattava. Esimerkiksi lauantaina, joka oli suosituin festivaalipäivä, henkilöautoilla ajettiin festivaaleille ja takaisin 12 801 kilometriä ja linja-autoilla 1501 henkilökilometriä.

Porispereen ei kuljeteta suuria määriä rekvisiittaa joka vuosi, vaan valtaosa tavaroista käytetään uudelleen tulevina vuosina. Suositetaan käytettyjä tavaroita ja niitä myös uusiokäytetään eri käyttötarkoituksissa. Kaikki tavarat varastoidaan ja hyödynnetään uudestaan. Tavaroita lahjoitetaan myös eteenpäin niitä tarvitseville.

Äänirasia kuljettaa Porispereen yhteensä yhdeksän rahtia festivaalin kasaus ja purkuvaiheessa. Kuljetusvälineistä kolme on pakettiautoja ja loput kuorma-autoja. Yhteensä näistä rahdeista syntyy ajokilometrejä 567 km. Porispere hyödyntää Kirjurinluodon Lokki-lavaa, joten joka vuosi uudelleen rakennettavaa lavaa ja siihen tarvittavien asioiden rahteja ei tarvitse murehtia.

Kehitys tulevaisuutta ajattelen:

Kannusteet saapua festarialueelle joko pyörällä, kävellen tai julkisella liikenteellä. Kannusteena voisi olla esimerkiksi juomalipuke, hyvitys lipun hintaan tai kahvikupillinen. Samoin esimerkiksi kimpakyytiläisille kannustukseksi Reilun kaupan kahvit, tai muu vastaava yllätyspalkinto.

Veden käyttö

Tällä hetkellä:

Porispere tarjoaa mahdollisuuden vesipullojen uusiotäyttöön, joten vesipulloja ei tule ostettua ylimääräisiä. Vesipisteen hanat ovat itsestään sulkeutuvia, joten hana ei voi jäädä vahingossa auki, vesi tulee hanasta matalla paineella, näillä toimilla voidaan estää veden hukkaan menoa.

Festivaali ehkäisee myös monilla muilla toimilla veden ylimääräistä kulutusta. Porispereen alueella festivaalikansalle on tarjolla vedettömiä vessoja, joiden välittömässä läheisyydessä käsidesipisteet, joten vettä ei kulu näihin toimintoihin ollenkaan. Siivouksen aikana Porispere käyttää matalaa vedenpainetta ylijäämäveden määrän minimoimiseksi. Porispere huolehtii, ettei jätevesi pääse ympäristöön ja pyrkii ehkäisemään maaperän pilaantumista. Festivaali ei tarjoa vierailleen leirintää,

joka sulkee pois monta ympäristövaikuttajaa, kuten esimerkiksi suihkut, niistä aiheutuva veden käyttö ja likavesi.

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Jos Porispere alkaa tulevaisuudessa kehittää leirintämahdollisuutta, täytyy sen alusta asti ottaa huomioon leirinnän vaikutus vedenkäyttöön ja sen lisääntymiseen.

Tuotteiden hankinta ja ostot

Tällä hetkellä:

Porispere suosii kotimaisia ja paikallisia hankintoja. Monet rekvisiitat ovat uusiokäytössä edellisiltä vuosilta, tai ne ovat lainattuja. Käytännössä kaikki on käytettynä hankittua tai saatua. Porispere rakentaa rekvisiittoja luonnon materiaaleista, esimerkiksi olkipaaleista. Festivaali myös lainaa tapahtuman ajaksi tarvittavia tavaroita muilta, joten kaikki uuden hankinta on minimissä.

Festivaalialueella ei jaeta turhia flyereitä ja myös julisteiden määrä sekä tarpeellisuus mietitään. Tuotteita tilataan juuri sen verran kuin on tarpeellista. Festivaalin käyttämistä painotuotteista vastaa Plusprint-yrityksen Ulvilan toimipiste. Yrityksen toiminta on ekologista, sillä toimipisteen hiilijalanjälki (CO₂e) on nolla. Osa painotuotteista tilataan myös porilaiselta Mainosmasiinalta, joka tilaa käytettävät tuotteet alihankkijalta Tallinnasta. Tuotteet tulevat kuljetusrahdissa muiden suomeen tulevien tuotteiden kanssa. Kuljetusautot ovat joko pakettiautoja tai pieniä kuorma-autoja. Ylijääneistä painotuotteista osa hyödynnetään seuraavana vuonna ja osa menee lajiteltuna jätteisiin.

Porispere suosii kestäviä valintoja ja pitää huolen, että tuotteet kestävät uusiokäytön. Ennen tuotteiden ostoa festivaali varmistaa tuotteiden hankinnan tarpeellisuuden. Edellisten vuosien rannekkeita hyödynnetään seuraavina vuosina henkilökunnalla ja fanituotteita myydään myös seuraavina vuosina. Myös myyntituotteiden valmistuksessa suositaan paikallista tekijää, Vanners Oy:tä.

Yhteistyökumppanit ovat sopimuksissaan veloitettu käyttämään biohajoavia astioita ja kierrättämään jätteensä. Näin Porispere pystyy sitouttamaan enemmän ihmisiä mukaan kestäväan kehityksen mukaiseen toimintaan.

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Porisperessä myytävien tuotteiden ekologisuuteen panostetaan enemmän. Festivaali selvittää minkälaiset keinot ovat sille sopivimpia ja kuinka suuresta panostuksesta he haluavat aloittaa. Siirrytäänkö esimerkiksi käyttämään orgaanista puuvillaa tai reilun kaupan tuotteita painotuotteissa. Porispere ei pysty vaikuttamaan artistien paitamyyntiin, mutta omia tuotteita myydessään se voi vaikuttaa niiden luonnonmukaisuuteen.

Ennen kun Porispere sitoutuu myymään tiettyjä tuotteita, se esittää kysymykset, mistä ja missä tuotteet on tehty ja onko niiden tuotanto sellainen mitä festivaali haluaa tukea. On tärkeää myös miettiä miten tuote kierrätetään tai hävitetään kun se päättyy pois käytöstä. Tuotteen elämänkaari mietitään alusta loppuun asti, eli miten tuote päättyy alkuperäisestä käyttötarkoituksestaan, uusiokäytön jälkeen kierrätettäväksi. Tärkeää on myös miettiä onko tuote tuotettu eettisesti.

Ruokapalvelujen hankintojen, pakkausmateriaalien valvonta on vaikeaa, mutta sitä helpottaakseen yhteistyökumppaneilta voisi pyytää raportteja ja kannustaa paikallisuuden ja reilun kaupan tuotteiden suosimiseen. Myös kemikaalien käyttö laitetaan minimiin ja pyritään löytämään ympäristöystävällisiä ratkaisuja esim. maaleissa ja siivousaineissa.

Jätteet

Tällä hetkellä:

Festivaalilla on jätesuunnitelma, jossa festivaalialue on jaettu siivousalueisiin, josta ovat vastuussa tietyt vastuuhenkilöt. Porisperellä on kierrätyspisteitä, pullonpalautussäkkejä, jätessäkkejä ja kiertävät jätepartiot. Alueella on jäteastioita tarpeeksi vastaamaan todellista tarvetta. Jätepartioille on toimitettu asiaan kuuluvat välineet, sekä puhelimet joilla kommunikoida toisten ryhmien kanssa. Jätesuunnitelmassa on eriteltyä alueen tarpeet kullekin festivaalipäivälle tarvittavien henkilöiden määrystä työvälineisiin ja partioitaviin alueisiin. Jätteet kierrätetään ja alueella on oma jätepuristin. Alueelta ei synny edes purkujätettä.

Festivaalilla on käytössä myös monia muita pienempiä keinoja pitää yllä siisteyttä ja vähentää jätteiden määrää. Porispere tarjoaa opastusta vihreästä käyttäytymisestä festivaalikansalle kylttien ja opasteiden muodossa. Festivaali on velvoittanut yhteistyökumppaninsa käyttämään biohajoavia astioita ja kierrättämään jätteensä. Juomia ei kaadeta erillisiin lasihin, vaan tarjoilu tapahtuu tölkeistä, ylimääräistä jätettä ei synny ja tölkit kierrätetään uusiokäyttöön. Tupakoinnille on omat alueensa, joten myrkyllisiä ainesosia sisältävät tumpit eivät leviä ympäristöön ja näin festivaalialue pysyy viihtyisämpänä ja ympäristö siistinä.

Porispere mittaa jätemääriä ja joka vuodelta on tiedossa jätteiden kilomäärät. Tarkat tiedot antavat festivaalille mahdollisuuden tarkastella toimintaansa ja pyrkiä koko ajan parempaan. Festivaali on tietoinen lainsäädännöstä ja sen asettamista rajoituksista ja säännöksistä liittyen tapahtumanjärjestämiseen ja sen ympäristövaikutuksiin. Porispere huolehtii ympäristöstä nämä lait huomioon ottaen.

Vastuuhenkilönä Jouni Wallin

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Mietitään mahdollisuutta siirtyä festivaaliin, josta ei aiheudu ollenkaan kaatopaikkajätettä, eli kaiken jätteen hyödyntäminen. Tämä kohta voi olla haastava, mutta hyvillä kierrätyspisteillä ja henkilökunnan ja vastuuhenkilöiden sitouttamisella mahdollinen. (esim. Provinssirock)

Hankitaan vapaaehtoisia opastamaan kierrätyspisteille ja varmistamaan, että jätteet päätyvät oikeisiin paikkoihin, näin vältetään virheet ja jälkepäin jätteiden tarkistaminen on helppoa. Eri jätteasiat värikoordinoidaan ja tehdään selkeät kyltit, mitä mihinkin astiaan kuuluu.

Piknik -päivänä yleisölle voitaisiin jakaa pussit jätteiden lajittelua varten, kannattaa tehdä kierrätyksestä mahdollisimman helppoa, jotta jokainen voi ryhtyä siihen. Kun yleisölle jaetaan kierrätysvälineet valmiiksi, on kynnyksellä kierrättämiseen todella matala. Oikeisiin pusseihin lajitellut jätteet voi lajitella kierrätyspisteessä oikeille paikoille. Kierrätyspisteitä voisi olla myös lähellä alueen portteja, joihin alueelta lähtiessään jätteet voisi kätevästi pudottaa oikeaan paikkaan. Jätepussit voidaan värikoordinoida esimerkiksi vihreä pussi biojätteille, valkoinen energiajätteelle ja musta sekajätteelle. Jos vielä haluaa helpottaa kierrättämistä, voidaan jätteasiat värikoordinoida samoin jätepussien kanssa. Värikoordinaattien lisäksi selkeät tekstit tai kuvat siitä mitä jätteastiaan kuuluu. Näin väärin lajiteltujen jätteiden määrä vähenee.

Jos festivaali haluaa tulevaisuudessa järjestää leirintää, on jo suunnitteluvaiheessa hyvä ottaa sen ympäristövaikutukset huomioon. Monet festivaalien leirintäalueet pursuavat tapahtuman jälkeen hylättyä tavaraa. Tätä voisi estää esimerkiksi järjestämälle alueelle pisteen johon voi palauttaa teltan tai muuta leirinnässä hyödynnettyä tavaraa, jolle ei enää ole käyttöä. Palautuspisteeseen palauttamisesta voisi saada esimerkiksi pienen yllätyspalkinnon, jotain kannustimeksi. Palautettuja telttoja ynnä muita voitaisiin hyödyntää seuraavien vuosien festivaalirekvisiittojen teossa.

Muut

Sosiaaliset tekijät

Tällä hetkellä:

Porispere haluaa ennen kaikkea edustaa paikallisuutta ja olla nimenomaan paikallisten tekijöiden järjestämä festivaali. Festivaali suosii vahvasti paikallisia tekijöitä ja sen näkyvimmit yhteistyökumppanit ovatkin porilaisia (Porin Energia, Veikko Lehti).

Festivaaleille oman ruokapisteensä järjestävät porilaiset isoäidit, jotka tarjoilevat lettuja. Porin leivän ständi nähdään festivaaleilla. Paikallisten bändien kilpailun voittaja pääsee esiintymään festivaaleille. Festivaali on myös mukana paikallisuudessa tarjoamalla puitteet oman kotikaupunkinsa Porilaine Muija kilpailulle. Näillä toimilla Porispere haluaa tuoda näkyville paikallisuutta ja antaa mahdollisuuksia porilaisille tekijöille ja tempauksille.

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Festivaali ja sen järjestävät pitävät jatkossakin silmänsä ja mielensä avoimina voidakseen hyödyntää paikallisia tekijöitä ja nostaa esiin paikallisuutta. Markkinoinnissa ja festivaalin toteutuksessa otetaan huomioon paikalliset ja heidän informointinsa.

Ääni- ja valosaaste

Tällä hetkellä:

Keskusta-alueella ja veden äärellä järjestettävä festivaali näkyy ja kuuluu alueen välittömässä läheisyydessä. Festivaalialueen kahden lavan valaisuun tarvitaan paljon erilaista valotekniikkaa, jonka täytyy vastata esiintyjien toiveita. Valaisu toimii kuitenkin Tuulisähköllä. Aluetta ei ole muuten suuremmin valaistu, muuta kuin muutamilla valonauhoilla ja tietysti eri kojuilla on oma valaisunsa. Näistä saadaan riittävästi valoa kesän festivaaliin häiritsemättä kuitenkaan lähiympäristöä.

Ääni kulkee Kirjurin luodon vesistöä pitkin tehokkaasti eri suuntiin. Volyyymi pidetään kuitenkin maltillisissa rajoissa ja viimeinen esiintyjä lopettaa esiintymisen n. klo 01.15 Joten kovin myöhään meteliä ei kuulu. Porispere huolehtii asianmukaisista meluluvista.

Kehitys tulevaisuutta ajatellen:

Porispere tarkkailee jatkossakin valon käytön tarpeellisuutta ja valaisee aluetta sieltä missä sitä tarvitaan. Festivaali toimii huomioiden sekä turhan valosaasteen, mutta kuitenkin riittävän valaistuksen alueen turvallisuuden näkökulmasta.

Ääntä käytetään jatkossakin suositusten mukaan, ja ottamalla huomioon mihin asti festivaalin äänet kuuluvat.

Osa-alueiden vastuuhenkilöt

Jotta festivaali voi luottaa asioiden sujuvuuteen, on eri osa-alueille nimetty eri vastuuhenkilöt. Vastuuhenkilö vastaa osa-alueen toteutuksesta ja hänellä on alueen suurin tietotaito.

Jouni Wallin – Tuotanto: infra, teltat, aidat, tapahtuma-alue layout, jätehuolto

Harri Vilkuna – Bändit / tekniikka

Jussi Lindholm – Brändäys

Jussi Leinonen – Myynti

Kalle Leppänen – Turvallisuus

Janne Larisuo – Baarit

Kalle Nordling – Sähköt, valaistus

Ville Kulju – Lavatekniikka